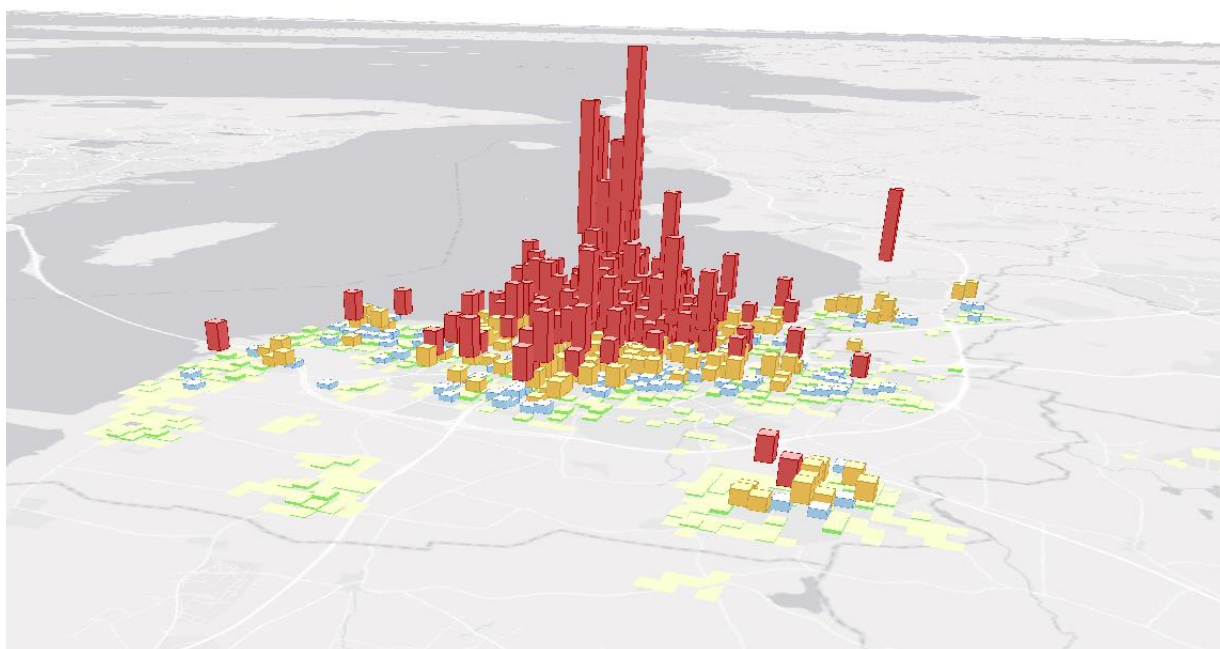

Minskar brotten när grannskap gentrifieras?

En kvantitativ studie av Malmö 2010–2017

Figur 1. Visualisering av rapporterade brott i Malmö 2010

Författare

David Ashton och Sophia Vinberg

Handledare

Erik Ellmér

Kandidatuppsats i Kulturgeografi

VT 2023

Institutionen för ekonomi och samhälle
Avdelningen för Kulturgeografi
Handelshögskolan vid
Göteborgs Universitet

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Uppsats/Examensarbete: 15 högskolepoäng
Nivå: Kandidat
Kurs: KGG320 – Kulturgeografi: kandidatkurs
Termin/år: VT2023
Handledare: Erik Elldér
Examinator: Oscar Jacobsson
Nyckelord: Crime geography, crime, gentrification, spatial displacement, social disorganization, GIS, undanträngning, brottslighet, gentrifiering

SAMMANFATTNING

Denna uppsats undersöker rumsliga samband mellan brottslighet och gentrifiering i Malmö. Båda fenomen är omtalade i samhällsdebatten, men samtidigt har inga tidigare studier utforskat relationen mellan dem i en svensk eller skandinavisk kontext. Vidare är den sociodemografiska sammansättningen på en plats ett begynnande forskningsfält inom brottsgeografen. I studien differentierar vi mellan två typer av brott och tre typer av gentrifiering, analysen har främst genomförts i GIS-programvaror. Studien genomförs i två steg. Först en övergripande analys av relationen mellan brottslighet och gentrifiering. Eftersom det misstänks döljas intressanta variationer så utförs sedan analys på högre detaljnivå, uppdelat efter brotts- och gentrifieringstyp. Gentrifiering operationaliseras genom inkomstförändring och klasserna är som följer: klassisk gentrifiering (låg- till medelinkomst), ordinär gentrifiering (medel- till medelhög inkomst) samt supergentrifiering (medelhög- till höginkomst). Brotten delas upp i vålds- och egendomsbrott.

I den övergripande analysen finner vi att relationen mellan brott och gentrifiering i princip är obefintlig. I den detaljerade analysen kan mer intressanta samband skönjas. Våra främsta slutsatser är då att gentrifierade områden upplever lägre nivåer av brottslighet över lag än icke-gentrifierade. I uppdelningen mellan vålds- och egendomsbrott finner vi att en större andel gentrifierade områden upplevt en ökning av egendomsbrott än icke-gentrifierade områden. Här sticker klassiskt gentrifierade områden ut med en högre andel områden med ökande egendomsbrott än de två andra gentrifieringstyperna. Vidare har supergentrifierade områden i högre grad upplevt ökade våldsbrott än vad klassiskt- och ordinärt gentrifierade områden har.

ABSTRACT

This paper will investigate spatial relationships between crime and gentrification in Malmö, Sweden. Both issues are prevailing topics within public debate, however, no previous research has examined relationships between the two in a Swedish or Scandinavian context. Moreover, the sociodemographic composition of a district is an incipient field within crime geography. Our methods have a quantitative approach, primarily using GIS. The study is conducted in two steps. First, a general analysis of the overall relationship between crime and gentrification. Next, we proceed to conduct a more comprehensive analysis where we distinguish between two categories of crime and three forms of gentrification pertinent to Swedish circumstances. Differentiating the gentrification process into three categories in relation to crime is to our knowledge a new addition to the field. We operationalize gentrification by change in income level and the classes are the following: classical gentrification (low- to middle income), ordinary gentrification (middle to semi-high income), and super-gentrification (semi-high to high income). Crime is divided into violent- and property crime.

In the first analysis, our main finding is that there is no correlation between crime and gentrification. However, in the detailed analysis, clearer connections can be discerned. Firstly, a higher percentage of gentrified districts experience a decrease in crime rates than non-gentrified areas. Secondly, a higher percentage of gentrified districts experience an increase in property crime than non-gentrified ones, with the exception of classically gentrified areas. Lastly, we find that a higher percentage of districts going through super gentrification experience an increase in violent crime than the other types of gentrified areas.

Antal ord: 16 710

Förord

Att skriva den här uppsatsen har varit en otroligt rolig och lärorik process. Området kulturgeografi har breddats för oss bägge och vi är otroligt tacksamma för möjligheten att fördjupa oss inom Crime Geography.

Vi vill rikta ett stort tack till Erik Elldér som gjort ett galant jobb med att handleda, släcka bränder och hjälpa oss ro uppsatsen i land. Vi vill även rikta ett varmt tack till Manne Gerell vid Malmö universitet, utan vem vi inte haft tillgång till den otroligt detaljerade data uppsatsen bygger på, vilket möjliggjorde den genomförda analysen.

Slutligen hoppas vi att uppsatsen kan väcka intresse för vidare studier inom ämnet och att det bidrag vi tillfört studieområdet kan vara någon till hjälp.

Trevlig läsning,

David och Sophia

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	6
TABELL-OCH FIGURFÖRTECKNING.....	8
1. INLEDNING OCH PROBLEMFÖRMLERING.....	9
1.1. Syfte och frågeställningar.....	10
2. RELATIONEN MELLAN BROTTSLIGHET OCH GENTRIFIERING	11
2.1. Crime geography	11
2.2. Gentrifiering.....	14
2.2.1. Begreppets begynnelse	14
2.2.2. Gentrifieringens fem vågor.....	15
2.2.3. Gentrifiering i Sverige, Teori.....	15
2.2.4. Gentrifiering i Sverige, Empiri.....	16
2.3. Teorier som förklarar gentrifieringsprocessens inverkan på brottslighet.....	17
2.3.1. Spatial displacement	18
2.3.2. Social disorganization.....	18
2.3.3. Broken window-teorin.....	20
2.4. Empiriska studier om sambandet mellan gentrifiering och brottslighet.....	20
2.4.1. Gentrifieringens inverkan.....	20
2.4.2. Tidigare empiri över positiva och negativa samband.....	22
2.5. Teoretiskt ramverk och förväntningar	24
3. DATA OCH METOD	27
3.1. Inledning och forskningsdesign	27
3.2. Studiområde.....	27
3.3. Data	29
3.4. Analysenhet.....	29
3.5. Variabler och operationalisering	30
3.5.1. Den beroende variabeln: brott.....	30
3.5.2. Den oberoende variabeln: gentrifiering	31
3.6. Analys	32
3.6.1. Deskriptiv analys och kartering	32
3.6.2. Emerging hotspots.....	33
3.6.3. Sambands- och korrelationsanalys.....	35
3.7. Etiska avvägningar	35
3.8. Metoddiskussion	36
4. RESULTAT	38

4.1.	Brottslighet i Malmö mellan åren 2010–2017	38
4.1.1.	Brott på DeSO-nivå	38
4.1.2.	Emerging hotspot-analys	41
	Våldsbrott.....	41
	Egendomsbrott	43
4.2.	Gentrifiering i Malmö mellan åren 2010–2017	45
4.2.1.	Gentrifierade områden i Malmö 2011–2017.....	46
4.3.	Sambandet mellan brott och inkomst.....	47
4.3.1.	Totalt antal rapporterade brott.....	47
4.3.2.	Rumsligt samband per brottstyp	48
	Våldsbrott.....	48
	Egendomsbrott	50
4.4.	Brottslighet inom gentrifierade områden	52
	Våldsbrott.....	54
	Egendomsbrott	56
5.	ANALYS OCH DISKUSSION	58
5.1.	Hur har brottsligheten förändrats geografiskt mellan åren 2010–2017?	58
5.2.	Förändring av brottslighet inom gentrifierade områden	60
5.3.	Hur skiljer sig utvecklingen och sambanden mellan olika brottstyper?	62
5.4.	Förslag till vidare forskning	64
6.	SLUTSATSER.....	65
	KÄLLHÄNVISNINGAR	67
	BILAGOR	71

Tabell- och Figurförteckning

Tabeller

TABELL 1. GENTRIFIERADE DESO-OMRÅDEN RESPEKTIVE ÖVRIGA DESO-OMRÅDEN SOM GENOMGÅTT EN MINSKNING, ÖKNING ELLER UPPLEVT EN OFÖRÄNDRAD BROTTSLIGHETSGRAD MELLAN ÅREN 2011–2017	52
TABELL 2. GENTRIFIERADE DESO-OMRÅDEN RESPEKTIVE ÖVRIGA DESO-OMRÅDEN SOM GENOMGÅTT EN MINSKNING, ÖKNING ELLER UPPLEVT EN OFÖRÄNDRAD BROTTSLIGHETSGRAD I RAPPORTERADE VÅLDSBROTT MELLAN ÅREN 2011–2017	55
TABELL 3. GENTRIFIERADE DESO-OMRÅDEN RESPEKTIVE ÖVRIGA DESO-OMRÅDEN SOM GENOMGÅTT EN MINSKNING, ÖKNING ELLER UPPLEVT EN OFÖRÄNDRAD BROTTSLIGHETSGRAD I RAPPORTERADE EGENDOMSBROTT MELLAN ÅREN 2011–2017	57

Figurer

FIGUR 1. VISUALISERING AV RAPPORTERADE BROTT I MALMÖ 2010	1
FIGUR 2. CONCENTRIC CITY MODEL. KÄLLA: TRANSPORTGEOGRAPHY.ORG	12
FIGUR 3. SECTOR- OCH NUCLEI CITY MODEL. KÄLLA: TRANSPORTGEOGRAPHY.ORG	12
FIGUR 4. MODELL FÖRESTÄLLANDE HUR TEORIN SAMMANLÄNKAR GENTRIFIERING OCH BROTTSLIGHET, UPPDELAT EFTER FYSISKA OCH SOCIODEMOGRAFISKA FAKTORER.	26
FIGUR 5. ÖVERSIKTSKARTA FÖRESTÄLLANDE MALMÖ MED RELEVANTA PLATSER MARKERADE	28
FIGUR 6. KARTA FÖRESTÄLLANDE MARKANVÄNDNING I MALMÖ	28
FIGUR 7. EMERGING HOT SPOT-ANALYSENS 17 KLASSER	33
FIGUR 8. DEN TOTALA BROTTSLIGHETSGRADEN MELLAN 2011–2017 UPPDELAT EFTER TOTAL 2011, TOTAL 2017 OCH FÖRÄNDRING MELLAN 2011 OCH 2017 OCH FÖRÄNDRING AV BROTTSLIGHET MELLAN 2010 OCH 2017 UPPDELAT PÅ TOTALT ANTAL RAPPORTERADE BROTT, EGENDOMSBROTT OCH VÅLDSBROTT.	40
FIGUR 9. EMERGING HOTSPOTANALYS FÖRESTÄLLANDE VÅLDSBROTT MELLAN 2010–2017	41
FIGUR 10. EMERGING HOTSPOTANALYS FÖRESTÄLLANDE EGENDOMSBROTT MELLAN 2010–2017	43
FIGUR 11. KARTA FÖRESTÄLLANDE MEDIANINKOMST PÅ DESO-NIVÅ I MALMÖ ÅR 2017	45
FIGUR 12. KARTA FÖRESTÄLLANDE MEDIANINKOMST PÅ DESO-NIVÅ I MALMÖ ÅR 2011	45
FIGUR 13. KARTA FÖRESTÄLLANDE DESO-OMRÅDEN SOM IDENTIFIERATS GENOMGÅTT EN GENTRIFIERING MELLAN ÅREN 2011–2017. UPPDELAT EFTER KLASSISK-, ORIDNÄR- ELLER SUPERGENTRIFIERING	46
FIGUR 14. FÖRÄNDRING AV RAPPORTERADE BROTT INOM GENTRIFIERADE OMRÅDEN, SAMT UPPDELAT EFTER GENTRIFIERINGSTYP	53
FIGUR 15. ANTAL RAPPORTERADE VÅLDSBROTT ÅR 2011, 2017 SAMT FÖRÄNDRING MELLAN 2011–2017	54
FIGUR 16. ANTAL RAPPORTERADE VÅLDSBROTT ÅR 2011, 2017 SAMT FÖRÄNDRING MELLAN 2011–2017	56

Diagram

DIAGRAM 1. UTVECKLING AV BROTTSLIGHETSGRAD OCH EKONOMISK STANDARD MELLAN ÅREN 2011–2017	48
DIAGRAM 2. UTVECKLING AV VÅLDSBROTT OCH EKONOMISK STANDARD MELLAN ÅREN 2011–2017	49
DIAGRAM 3. UTVECKLING AV EGENDOMSBROTT OCH EKONOMISK STANDARD MELLAN ÅREN 2011–2017	51

1. Inledning och problemformulering

Uppsatsen kommer att undersöka rumsliga relationer mellan gentrifiering och brottslighet. Brott och kriminalitet är som så mycket annat i samhället geografiskt. Inom kulturgeografin finns det en lång tradition av studier som undersöker brottens geografi, eller crime geography. Forskningsfältet studerar hur brottslighet varierar geografiskt, exempelvis mellan olika typer av grannskap i en stad och över tid (Owusu & Frimpong, 2020).

Var brott sker är ofta inte en slumpmässig process, utan har i tidigare forskning funnits korrelera med en rad olika geografiska aspekter. Exempelvis är våldsbrott vanligare i centrala delar av städer med mycket folk i rörelse samt på platser med en hög andel unga män (Glaeser & Sacerdote, 1999, s. 241; Ceccato, 2015, s. 112). Egendomsbrott är däremot vanligare i Sveriges tre storstäder och kringliggande kommuner som är enkla att resa till (Ceccato, 2015, s. 111). En rumslig förklaringsfaktor som på senare tid har fått allt större uppmärksamhet i svensk media och politisk debatt såväl som i den internationella forskningslitteraturen är hur brottens geografi samvarierar med den socioekonomiska sammansättningen hos de boende i olika grannskap. I kombination med detta används gentrifiering ofta som strategi i samhällsplaneringen, där områden stigmatiseras genom exempelvis hög brottslighet. Till slut presenteras gentrifiering av området som lösningen (Barton & Gruner, 2015).

Att mäta gentrifiering kan göras med många infallsvinklar och det finns en rad svenska studier på ämnet. Dock har ingen studie som vi känner till undersökt processens samband med brottslighet i en svensk kontext. Det finns många teoretiska skäl till att sambanden mellan gentrifiering och förekomsten av brott ser annorlunda ut i Sverige än vad det gör i USA. De flesta tidigare studier om samband mellan gentrifiering och förekomst av brott är baserade i en nordamerikansk kontext. Denna forskning har också visat varierande resultat. Studier har exempelvis kommit fram till att grova våldsbrott som mord och dråp är vanligare i demografiskt heterogena områden (South & Messner, 2000, s. 90–91), medan andra visar att områden som gentrificeras upplever en ökning i fastighetsbrott men en minskning av våldsbrott (Boggess m.fl., 2023; Gill m.fl., 2022). Vad som ofta lyfts fram är att gentrifiering innebär sociala och ekonomiska förändringar i ett område (Castree m.fl., 2013, s. 272). Omvandlingen av grannskap genom gentrifiering innebär ofta påfrestningar för de boende då det ofta leder till undanträngning av socioekonomiskt svagare hushåll på grund av ökade hyror och markpriser. Den nya sociala blandningen leder i sin tur till en förlust av informella sociala

kontrollmekanismer vilket anses öka upplevd otrygghet och graden av brott (Kirk & Laub, 2010). Bortfallet av informella kontrollmekanismer på en plats brukar ofta teoretiseras som *social disorganization theory*, som menar att den sociala oreda som uppstår vid bortfallet av informella kontrollmekanismer leder till en högre brottslighet på platsen (Gill m.fl., 2022; Barton & Gruner, 2016; Kirk & Laub, 2010). Vi hoppas därför kunna bidra med ny empiri kring just detta. Empiriska luckor som föreligger är att ämnet är underutforskat i en svensk och skandinavisk kontext. Därtill saknas det studier som är baserade på högupplösta och detaljerade data, i vårt fall brott på koordinatnivå. Att vi analyserar på en så pass hög detaljnivå är viktigt eftersom det möjliggör mer exakta resultat och kan visa lokal variation på ett sätt som inte hade varit möjligt med data i en lägre upplösning.

Vi har valt att fokusera på Malmö, där ett flertal stadsdelar enligt Hedin m.fl. (2012, s. 451) har genomgått gentrifieringsprocesser – exempelvis Centrum, Hermodsdal och Nya Bellevue. Hedin m.fl. (2012) studie avser åren 1986 och 2001, och det råder dessvärre brist på mer samtida kvantitativa studier. Sedan dess har ett flertal omvandlingar skett samtidigt som stadens brottslighet över lag har minskat – år 2010 rapporterades 20 696 brott, medan motsvarande siffra år 2021 var 14 801 brott - vilket gör frågan värd att undersöka igen (BRÅ, 2023a; BRÅ, 2023b). Hedin m.fl. (2012) finner även att gentrifiering i Sverige främst sker på tre olika sätt, vilket väcker intresse för att studera huruvida de olika gentrifieringsprocesserna påverkar olika typer av brott.

1.1. Syfte och frågeställningar

Studien syftar till att undersöka hur brottsligheten har förändrats geografiskt och korrelerar med gentrifieringsprocesser i Malmö stad mellan åren 2010–2017. Studien har en longitudinell kvantitativ ansats baserat på geokodade registerdata över samtliga boendes inkomstnivåer samt alla brott som anmälts till polisen i Malmö stad mellan 2010–2017. Analysen genomförs med hjälp av GIS. För att uppnå syftet har tre frågeställningar formulerats:

- ❖ *Hur har brottsligheten förändrats geografiskt i Malmö stad mellan åren 2010–2017?*
- ❖ *Hur har brottsligheten förändrats i områden som genomgår olika typer av gentrifieringsprocesser?*
- ❖ *Hur skiljer sig utvecklingen och sambanden mellan olika brottstyper?*

2. Relationen mellan brottslighet och gentrifiering

Kunskapsöversikten redovisar tidigare forskning på djupet för att tydligare belysa befintliga kunskapsluckor. Den inleds med en redovisning av uppsatsens teoretiska ramverk samt en redogörelse för de centrala begreppen crime geography och gentrifiering. Vidare följer ett avsnitt som går igenom teorierna social disorganization, spatial displacement och broken window-teorin som söker förklara gentrifieringsprocessens inverkan på brottslighet. Detta följs sedan med en redogörelse för ett antal empiriska studier av sambandet och relationen mellan brottslighet och gentrifiering. Översikten avslutas med en sammanfattning av uppsatsens analytiska ramverk, identifierade kunskapsluckor och teoretiska förväntningar.

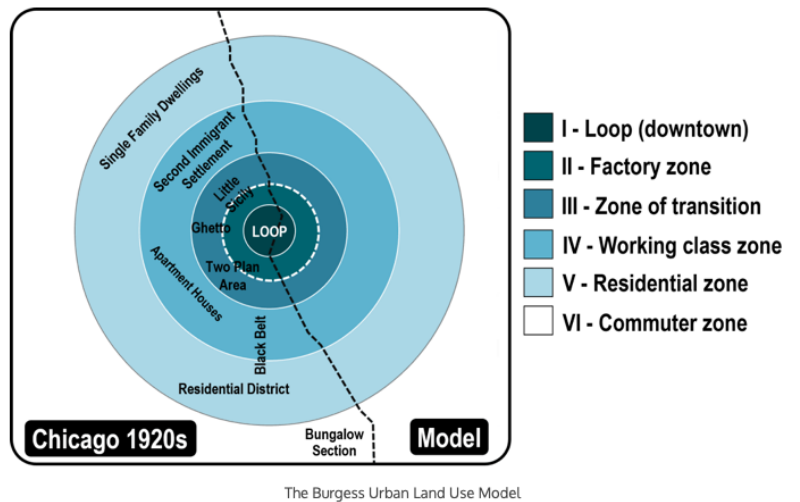
2.1. Crime geography

Crime geography, eller brottsgeografi, är det fält inom geografin som studerar brottslighetens geografi och dess rumsliga kopplingar. Rumsliga förhållanden har länge ansetts vara kriminogena¹ faktorer inom kriminologisk forskning - ett av de första exemplen var Andre-Michel Guerry som studerade relationen mellan befolkningsdensitet, läskunnighet och brottslighet i Frankrike på 1800-talet (Owusu & Frimpong, 2020, s. 5). Fokus inom crime geography ligger ofta på hur olika miljöer och kontexter kan påverka och forma brottslighetens utbredning och utfall (Owusu & Frimpong, 2020, s. 5).

Ämnesfältet har sedan Guerrys bidrag fortsatt utvecklats. Under 1900-talets början fann man att brottslighet och dess mönster hade en tydlig koppling till en plats egen karaktäristik vilket sedan utmynnade i Burgess Concentric City model, eller Cirkelmodellen (se *figur 3*) (Owusu & Frimpong 2020, s. 7). Modellen delar upp stadsrummet i fem olika cirklar som man menade upplever olika nivåer och mönster av brottslighet (Owusu & Frimpong, 2020, s. 7). Burgess är en av många forskare vid Chicagoskolan, en forskargrupp inom sociologin som i stort är känd för sin utveckling av kriminologiska teorier inom sociologin.

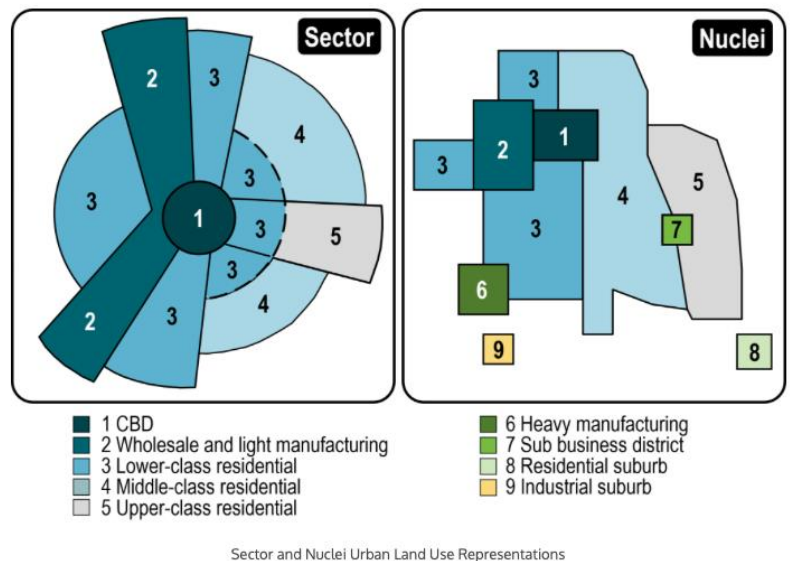
¹ Kriminogen - faktor som ökar risken för att begå brott

Homer Hoyt utvecklade likt Burgess sektorsmodellen. I stället för Burgess' koncentriska ringar bygger hans modell på kilar med olika markanvändning som går in mot stadskärnan. De olika formerna av markanvändning är följande: CBD (central business district), industri, arbetarklassbostäder, medelklassbostäder och överklassbostäder. (Castree m.fl., 2013)

Figur 2. Concentric City Model. Källa: transportgeography.org

En vidareutveckling på Burgess och Hoyts modeller är flerkärnmodellen (se figur 3) som introducerades av Harris och Ullman under 1940-talet (Harris & Ullman, 1945, s. 13). De tidigare modellerna bygger på att staden har en kärna, vilket inte fullt speglar stadsbilden. Flerkärnmodellen utgår i stället från flera centra i staden, och Harris och Ullman tar upp köpcentra, parker och kulturcentra för att förklara stadens utformning. I litteraturen lyfter inte Hoyt, Harris och Ullman kopplingen mellan specifika markanvändningstyper och just kriminalitet, men modellerna anses ändå matnyttiga.

Figur 3. Sector-och Nuclei City Model. Källa: transportgeography.org

Markanvändning har på flera vis kopplats till olika nivåer av brottslighet. I en studie av Wo (2019) påvisas olika markanvändningars kriminogena inverkan. Bostadsområden visar sig ha en positiv inverkan på brottslighet, att bostadsområden generellt ser en lägre brottslighet. Det gäller även parker. Områden med markanvändning för transport, handel och oanvänd mark upplever i stället fler brott. Vidare har blandad bebyggelse visat på en blandad inverkan. Alltså är oanvänd mark, transportytor, industriområden och handelsdistrikt de platser som anses vara mest kriminogena (Wo, 2019).

Fältet utvecklades ytterligare under den senare delen av 1900-talet, med bland annat framfarten av teorin om social disorganization (se *avsnitt 2.4.2.*). Under 60- och 70-talet utvecklades studiet av brottgeografi och kriminologin fick en tydligare geografisk dimension (Owusu & Frimpong, 2020, s. 5–7). Studiet började alltmer gå från ett fokus på individen som utför ett brott, till miljöerna som möjliggör brottet. Detta ser vi även idag i CPTED (eller Crime Prevention Through Environmental Design), som innebär att skapa miljöer och stadsrum där förekomsten av brott hämmas (Ceccato, 2020, s. 65). Ceccato (2020) finner i sin litteraturgenomgång att utformningen av en plats har setts ha en koppling till förekomsten av brott. Ceccato (2020) finner även att små brott som inte förhindras av myndigheter eller invånare kan utveckla en känsla av oordning i samhället. Detta knyter an till broken window-teorin som vi vidareutvecklar i *avsnitt 2.2.3.* Teorin menar i korthet att oordning föder ytterligare oordning (Ceccato, 2020, s. 41–42).

Aksoy (2017) finner att brottslighet inte är baserat på ras eller etnicitet utan snarare att den mest kritiska faktorn i förekomsten av brott är platsbaserade levnadsförhållanden. Han menar även att tätbefolkade städer ser en högre grad brottslighet eftersom det är svårt att etablera kontrollmekanismer, formella eller informella. Aksoy (2017, s. 2) etablerar även fyra anledningar som kan förklara varför brottslighet är vanligare i mer tätbefolkade områden:

1. Det finns mycket pengar att göras genom brottslighet i det urbana rummet,
2. Det urbana rummet ger möjlighet för brottslingar att träda fram,
3. Det finns en låg risk att bli tagen och ställd inför rätta
4. Formella kontrollmekanismer, som polisväsendet, faller kort i både kvantitet och kvalitet - det finns inte lagom med resurser att hantera all brottslighet.

Hur andra rumsliga faktorer kopplade till den sociodemografiska sammansättningen hos de boende påverkar brott är ett begynnande forskningsfält. Här vill vi bidra med empiri kring gentrifieringsprocessers inflytande. Sambandet mellan gentrifiering och brottslighet beskrivs mer i detalj i följande avsnitt.

2.2. Gentrifiering

Gentrifiering kan analyseras ur många perspektiv. I denna del ämnar vi därför redogöra för viktiga skillnader inom studieområdet för att skapa förståelse kring hur studiet av crime geography och gentrifiering kan resultera i olika resultat beroende på epistemologi och metodologi. Vi kommer också att förklara teorins utveckling för att slutligen föra över den till en svensk kontext. Avsnittet om gentrifiering i en svensk kontext delas upp i en teoretisk och en empirisk del.

2.2.1. Begreppets begynnelse

Begreppet gentrifiering myntades 1964 av den marxistiska geografen Ruth Glass som utgick från Londons urbana omvandling och planering, i synnerhet kvarteret Churchill Gardens (Holgersson & Thörn, 2014). Litteraturen som hanterar gentrifiering beskrivs som heterogen (Brown-Saracino, 2017, s. 517), trots detta är genomgående tema att idén tätt har följt västvärldens ekonomiska- och politiska trender. Det påvisas i Smith och Hackworths modell över gentrifieringens fyra vågor som beskriver hur processen har förklarats sedan 1960-talet (Franzén, 2012). Dessa har sedan kompletterats med Aalbers femte våg. Dessa redogör vi för i *avsnitt 2.2.2.*

Om vi återgår till Ruth Glass iakttagelser kring Churchill Gardens i London där arbetare trängdes bort så togs samma frågeställning upp av Chris Hamnett som empiriskt undersökte hur det faktiskt kom att se ut. Hans slutsatser var i stället att boende på platsen hade professionaliserats, alltså att arbetarklassen har ändrat karaktär. Dessutom kan äldre människor ha flyttat ut från innerstäderna till andra stadsdelar. Man bör därför ha i åtanke att hushållen i sig kan förändras genom utbildning och ökad inkomst (Slater, 2014). Där en kvalitativ forskare ser en våldsam undanträngning kan en kvantitativ forskare i stället se en professionalisering av arbetskraft och pensionärer som flyttar till lugnare områden. En slutsats som kan dras är att kvantitativa forskare är mer deskriptiva medan kvalitativa är mer normativa. Det kan kopplas till the politics of measurement och hur olika resultat man kan få beroende på epistemologi och metod (Brown-Saracino, 2017).

2.2.2. Gentrifieringens fem vågor

Den första vågen förklarades genom statliga och regionala investeringar i nedgångna och fattiga innerstadsområden efter ekonomisk nedgång på 1970-talet, vilket kommit att kallas för klassisk gentrifiering. Den andra vågen pågick under 1980-talets postrecession där privata investeringar ökade i innerstadsområden. Samtidigt började gentrifiering användas som en aktiv strategi i stadsutvecklingen. Den integrerades även i fler sektorer – exempelvis inom kultur och city-branding. Den tredje vågen ägde rum efter 90-talskrisen där strategin blev mer uttalad och staten implementerade en låt gå-strategi, där staten ger fria tyglar till privatpersoner och företag. Den fjärde uppkom på 2000-talet och hänger ihop med nedmonteringen av välfärdsstaten i USA och mer polariserande urban politik (Franzén, 2012, s. 27–30). Därtill har Manuel Aalbers (2019) lagt till den femte vågen som började på 2010-talet. Utöver gentrifiering som statlig strategi har finansmarknaden och privat kapital fått en starkare roll i utformningen av det urbana rummet (Aalbers, 2019). Idag finns det två huvudsakliga förklaringsmodeller som inte bör ses som motsatser: konsumtions- och produktionsinriktade modeller. Den första lägger fokus på kulturell miljö och de som gentrifierar (s.k. pionjärer). Den andra fokuserar i stället på politik, ekonomi och ovanifrånperspektiv (Lees m.fl., 2008, s. 190).²

2.2.3. Gentrifiering i Sverige, teori

Gentrifieringsprocessen ter sig olika beroende på plats och kontext. Att ta hänsyn till platsspecifika förhållanden blir grundläggande i studiet av gentrifiering eftersom länder har olika policys och lagar (Lees m.fl., 2008).

En förklaringsmodell som har använts i Sverige är räntegapsteorin (Holgersson & Thörn, 2016). Det är en renodlat ekonomisk teori myntad av Neil Smith som menar att gentrifiering produceras ovanifrån genom renoveringar och investeringar i ett område som anses ha ett potentiellt högre värde än det har i dagsläget (Castree m.fl., 2013). Thörn & Holgersson (2016) menar vidare på att svenska innerstäder renoveras på grund av detta räntegap, exempelvis Kvillebäcken i Göteborg som rent geografiskt har varit centralt men socialt befunnit sig i periferin. De drar även paralleller mellan gentrifiering och kolonialism då staden “civiliserar” underexploaterade områden (Thörn & Holgersson, 2016, s. 668–670). Gentrifieringsprocessen

² Från Ashton 2023

påbörjas därför med en territoriell stigmatisering av en plats med attraktiv men underexploaterad mark. Det leder till att gentrifieringsprocessen implementeras som en lösning på de skräckscenarion som målas upp om platser med räntegap (Jahiu & Cinnamon, 2022).

Som nämnt i föregående avsnitt finns det två förklaringsmodeller som båda kan urskiljas i svensk och skandinavisk forskning. Den första är produktionsinriktad med fokus på bland annat ovanifrånperspektiv och stadsplanering medan andra är konsumtionsinriktad och inriktar sig i stället på de individer och hushåll som flyttar in. Dessa bör nödvändigtvis inte ses som motsatser, utan som två processer som ibland samverkar. Dessutom menar Hedin m.fl. (2012) att processen kan ta en mängd olika former och drabba olika samhällsklasser i olika rum - exempelvis på landsbygden eller i redan välbärgade områden. På grund av processens många ansikten bör den helt enkelt förstås som ”*accumulation by dispossession*” (Hedin m.fl., 2012 s. 449).

2.2.4. Gentrifiering i Sverige, empiri

I en longitudinell studie över Stockholm, Malmö och Göteborg utförd av Hedin m.fl. (2012) fann man att gentrifiering i högre grad sker i medelklassområden vilket talar emot klassiska förklaringar och orsaksmodeller som i stället fokuserar på låginkomstområden. De menar därför att så kallad supergentrifiering, där medel- och höginkomstområden gentrifieras i stället för låginkomstområden, är vanligare i en svensk kontext än så kallad klassisk gentrifiering, där områden går från låg- till medelinkomstområden (Hedin m.fl., 2012, s. 448). Vidare finner författarna även en annan form av gentrifiering som de kallar ordinär gentrifiering, vilket innebär att områden går från medelinkomstområden till medelhöginkomstområden. Hedin m.fl. (2012, s. 448–449) menar därför att det i Sverige inte bara handlar om arbetarklass, renoveringar, innerstäder och marknadsdrivna mekanismer.

I motsättning till Hedin m.fl. (2012, s. 448–449) menar andra forskare att svensk gentrifiering faktiskt handlar om just arbetarklass, renoveringar och marknadsdrivna mekanismer. Exempelvis talar Baeten m.fl. (2017) om traumatiska och våldsamma gentrifieringsprocesser i Rosengård på grund av renoveringar. Studien genomfördes genom intervjuer och granskande av lyxrenoveringar för att höja hyror i miljonprogrammen. De kom fram till att renoveringar används som aktiv strategi bland hyresvärdar samt att hyresnämnden ofta dömer till nackdel för hyresgäster i fall som rör renoveringar av miljonprogram.

Ett ytterligare skandinaviskt exempel är Gutzon Larsen & Lund Hansens (2014) studie över Köpenhamn. De menar att gentrifieringen i huvudsak är ett resultat av urban politik och upprustningar samtidigt som de fann att kulturen och de inflyttade också spelar in i processen. Resultaten bekräftar därför Lees m.fl. (2008, s. 190) tankar om att både produktions- och konsumtionsinriktade förklaringsmodeller kan samverka snarare än att de utesluter varandra.

Sammanfattningsvis blir överföringen av en del forskning inom fältet till en svensk kontext svårnavigerad. Det blir speciellt tydligt då många kvantitativa forskare har funnit att det främst är medelklassområden som gentrifieras i Sverige (i motsats till hur gentrifiering ter sig i andra studieländer). Det är framför allt ovisst hur gentrifieringsprocesser relaterar till brottslighet i Sverige. Vidare anses gentrifieringen i sig inte vara huvudorsaken till att människor flyttar på sig (Clark, 1992, s. 20). Tidigare kvantitativ forskning har möjligen låg validitet då operationaliseringen av gentrifieringsbegreppet ansågs ha en svag teoretisk koppling (Hedin m.fl., 2012, s. 447). En insikt är att vi bör differentiera mellan olika typer av gentrifiering i vår analys. Hedin m.fl. (2012, s. 448) lyfter följande tre typer:

- *Klassisk gentrifiering* som innebär att låginkomstområden omvandlas till medelinkomstområden,
- *Ordinär gentrifiering* som innebär att medelinkomstområden omvandlas till medelhöginkomstområden och
- *Supergentrifiering* som innebär att medelhöginkomstområden omvandlas till höginkomstområden.

Denna indelning används i analysen för att beskriva gentrifiering. För att förklara gentrifieringens inverkan på brottslighet behöver vi även gå in på teorier som förklarar förutsättningarna som gör en plats kriminogen. I nästföljande avsnitt redogör vi för tre av dessa.

2.3. Teorier som förklarar gentrifieringsprocessens inverkan på brottslighet

I detta avsnitt redogör vi för tre teorier som kan tänkas förklara varför gentrifieringsprocessen kan ha en inverkan på brottsligheten i stadsrummet. Den första teorin ämnar förklara förflyttningen av fenomen och har kommit att kallas *spatial displacement*, eller rumslig undanträngning. Begreppet används ofta i gentrifieringsforskning (Castree et al., 2013, s. 195–196). Den andra teorin rör den sociala sammansättningen på en plats och kallas för *social disorganization*. *Social disorganization* är en teoribildning inom kriminologin och

samhällsvetenskapen som menar att den sociala sammansättningen på en plats har en direkt inverkan på brottslighet i det sociala rummet. Den tredje kallas för broken window-teorin och fokuserar på hur den visuella miljön påverkar brottsligt beteende.

2.3.1. Spatial displacement

Inom kriminologin används spatial displacement som en teori för att förklara förflyttning av brottslighet. Man menar att brottsförebyggande åtgärder inte nödvändigtvis åtgärdar brotten, det leder snarare till en förflyttning av dem (Boggess m.fl., 2023). Flertalet studier har genomförts för att analysera orsakssambandet mellan gentrifiering och brottslighet men med varierande resultat (Boggess m.fl., 2023; Gill m.fl., 2022). Allt som oftast sker en analys av processens inverkan på brottsligheten inom det gentrifierade området och glömmes därmed att se till hur processen påverkar kringliggande områden (Boggess m.fl., 2023).³

I den kvantitativa forskningen råder det brist på empiri över undanträngning (Easton m.fl., 2019). En intressant dimension utöver att människor kan trängas bort från sina bostäder är Brown-Saracino (2017) som breddar konceptet och applicerar det i dagligrummet, alltså var människor vistas och spenderar sina dagar utanför hemmet. Det innebär att människor inte nödvändigtvis förflyttas från sina hem, utan i stället från sina gaturum. Dessutom är kvantitativ forskning ofta longitudinell vilket möjliggör analys av undanträngning innan gentrifieringsprocessen börjar då många kan välja att flytta innan man påbörjar renoweringar (Easton m.fl., 2019).

2.3.2. Social disorganization

Teorin om social disorganization menar att gentrifiering ofta leder till högre brottslighet i området (Gill m.fl., 2022). I och med att den demografiska sammansättningen i ett grannskap förändras skapas det även otrygghet (Barton & Gruner, 2016). Samtidigt kopplas inflytten av mer bemedlade hushåll till en lägre nivå av brottslighet på grund av deras benägenhet och ekonomiska möjlighet att rusta upp området.

Förändringen av den demografiska sammansättningen i ett område kan även göra det svårare för boende att känna en koppling och relatera till sina grannar. Sociala nätverk i grannskap är grundläggande för informell social kontroll. Många menar att grunden för att en informell

³ Från Vinberg 2023

social kontroll ska kunna existera är att grannskapet är stabilt och har en homogen demografisk sammansättning, alltså att människorna som lever på platsen har liknande livshistorier och etnisk, religiös eller socioekonomisk bakgrund (Gill m.fl., 2022; Barton & Gruner, 2016; Kirk & Laub, 2010). Exempelvis ifrågasatte Ruth Glass social blandning i planeringen av Churchill Gardens och menade att blandningen i sig kan vara ett skäl till att människor flyttar från sitt område (Lees & Phillips, 2018). Denna idé har börjat återkomma idag bland forskare som ställer sig kritiska till blandstadsplanering, exempelvis Loretta Lees själv som menar att socialt blandade områden är dömda att misslyckas då vi människor vill bo med likasinnade (Lees, 2014, s. 96).

Barton och Gruner (2016) finner att det inte bara blir svårare för boende att skapa relationer och nätverk med sina grannar på grund av socioekonomiska eller kulturella barriärer, utan även att den grupp som lever kvar i området och inte än blivit förflyttade lätt kan uppleva förtrytelse och en förbittring gentemot de nyinflyttade i området. Denna förbittring gentemot grannar, kombinerat med rädslan för att bli förflyttade eller undanträngda gör det ytterligare svårare för individer att koppla an till sina nya grannar och hindrar därmed skapandet av ett tryggt grannskap (Barton & Gruner, 2016; Gill m.fl., 2022). Detta innebär alltså att det i ett startskede av gentrifieringsprocessen inte är ovanligt med en högre grad av brottslighet inom området, men att denna kan komma att avta i takt med att befolkningen återigen på något vis blir homogen, när de boende i grannskapet saknar liknande levnadshistorier och levnadsförhållanden (Kirk & Laub, 2010). Vidare kan denna förbittring gentemot de nyinflyttade innebära en högre grad av brottslighet som en reaktion mot områdets demografiska förändring (Barton & Gruner, 2016).

Vidare visar Barton och Gruner (2016) att den sociala kontrollen i området stärks av att den sociala sammansättningen efter ett tag återgår till att bli en alltmer heterogen grupp, alltså att människorna i grannskapet har liknande förutsättningar och liknande levnadsförhållanden vilket i sin tur påverkar brottsligheten i området. Detta menar även Bogges & Hipp (2016) kan vara en anledning till en uppgång i brottslighet i direkt anslutning till gentrifieringsprocessen. Gentrifieringsprocessen kan därför ses rubba den sociala sammansättningen och den homogena demografi som platsen tidigare sett vilket leder till att tidigare informella sociala kontrollmekanismer försvinner. Teorin om social disorganization menar då att detta lämnar mer utrymme för brottslighet.

2.3.3. Broken window-teorin

Broken window-teorin myntades av James Wilson och George Kelling. Den konstaterar att områden som upplevs som oorganiserade och bortglömda ökar incitamenten för att begå brott i och med att områdets yttre speglar en obryddhet (Papachristos m.fl., 2011; Gill m.fl., 2022, s. 4) Som vi ser i broken window-teorin så innebär ett mer putsat yttre ofta en högre grad av upplevd trygghet och en lägre nivå av brottslighet (Gill m.fl., 2022). Man menar att när ett område speglar oordning så speglas det ofta i invånarnas benägenhet att engagera sig i grannskapet. I och med att den grupp som flyttar in kan ha det ekonomiska kapitalet att genomföra dessa förändringar innebär det även en positiv inverkan på brottsligheten i området (Boggess m.fl., 2023; Gill m.fl., 2022).⁴ Litteraturen kan tänkas visa på en relation mellan gentrifiering och brottslighet, men att denna relation är starkt betingad av platsens unika och ursprungliga karaktär. Vidare sker gentrifiering på olika vis vilket också påverkar relationen mellan de två.

2.4. Empiriska studier om sambandet mellan gentrifiering och brottslighet

Empiri kring gentrifieringens inverkan på brott ser olika ut. Nedan redovisas vilka samband man har funnit. Först diskuteras processens generella inverkan, därefter om det statistiska sambandet är positivt (att gentrifiering leder till en ökning av brottslighet) eller negativt (att brottsligheten minskar när ett område gentrifieras).

2.4.1. Gentrifieringens inverkan

Många forskare är eniga om att gentrifieringsprocessen leder till en förändring i brottsligheten och att ett rumsligt samband existerar mellan de två (MacDonald & Stokes, 2020; Barton & Gruner, 2016; Kreager m.fl., 2014; Kirk & Laub, 2010; Boggess m.fl., 2023; Papachristos m.fl., 2011; Williams 2015). Resultaten varierar dock, där vissa menar att gentrifieringen har ett positivt samband med brottsnivån (alltså att brotten ökar) i ett område medan andra menar motsatsen. Kreager m.fl. (2014) menar att graden av brottslighet inom gentrifierade områden ser olika ut beroende på vilken tidsperiod som studeras. Studien visar att områden som

⁴ Från Vinberg 2023

gentrifierades under 1980-talet såg ett positivt samband med brottslighet i takt med gentrifieringen, samtidigt som områden som gentrifierades under 1990-talet såg ett negativt sådant. Därtill fann han att områdets demografiska karaktär påverkade huruvida gentrifieringen ledde till en högre eller lägre grad av brottslighet inom området (Kreager m.fl., 2014, s. 459–465).

Även Williams (2015) fann att gentrifieringens påverkansgrad på brottslighet kan bero på vilken tidpunkt som investeringar i området har skett samt på områdets demografiska karaktär. Detta kan i sin tur återkopplas till gentrifieringens olika vågor, nämnda i *avsnitt 2.2.2*. Eftersom inställningen till, och genomförandet av gentrifieringen har förändrats sedan fenomenet först identifierades under 1960-talet blir kontextualitet här av stor vikt, alltså vid vilken tidsperiod som gentrifieringen inletts, hur området sett ut innan, samt vilken typ av gentrifiering som genomförts. Det positiva sambandet som gentrifieringen ses ha på brottslighetsgraden i ett område menar Williams (2015) är ett resultat av gentrifieringens växande roll i samhällsplaneringen samt att den används som metod för att motverka förfall i urbana områden.

I sin studie kommer Boggess m.fl. (2023) fram till att gentrifieringsprocessen leder till en ökad andel brott mot fastigheter inom området. De förklarar att detta kan ha sin grund i att den grupp som flyttar in i området har möjlighet och ekonomin för att exempelvis rusta upp och installera kameror. Gill m.fl. (2022) undersöker i sin studie hur renoveringslån påverkar brottsligheten i grannskap. De diskuterar dels hur informell social kontroll är en stor påverkansfaktor i huruvida graden av brottslighet är hög eller ej. Områden med lägre, eller med total avsaknad av informell social kontroll upplever en högre grad av brottslighet. De finner att brottsligheten ökar i direkt anslutning till renoveringen av områden som tidigare varit relativt nedgångna, men att graden av brottslighet sjunker i och med att området rustas upp och den informella, sociala kontrollen stärks (Gill m.fl., 2022). Ju längre invånare bor i ett område påverkar också den sociala, informella kontrollen i och med att individer som bor på en plats en längre tid kan skapa band och kontakter med grannskapet, och blir även mer emotionellt investerade i området vilket stärker den informella kontrollen (Gill m.fl., 2022; Barton & Gruner, 2016; Kirk & Laub 2010).

2.4.2. Tidigare empiri över positiva och negativa samband

Genom litteraturen har resultaten av studier inom området gett varierande resultat. En del studier har visat på ett negativt samband med brottslighet inom det gentrifierade området, alltså att brottsligheten inom fokusområdet har minskat i och med gentrifieringsprocessen (Boggess m.fl., 2023; MacDonald & Stokes, 2020; Papachristos m.fl., 2011; Smith, 2014).

Boggess m.fl. (2023) fann dels att gentrifieringsprocessen progressivt ledde till färre rapporterade brott i studieområdet (Los Angeles). Samtidigt fann de att kringliggande områden upplevde en ökad andel rapporterade brott. MacDonald och Stokes (2020) finner att det som främst har studerats och som lättast går att bevisa är negativa samband med brottslighet i gentrifierade områden - särskilt i direkt anslutning till gentrifieringsprocessen. Förändringar i markanvändning, exempelvis vid uppförandet av bostadsrätter i ett tidigare hyresrättsdominerat område, kan leda till en direkt och kortvarig nedgång i brottslighet (Macdonald & Stokes, 2020). Papachristos m.fl. (2011) fann att gentrifieringsprocessen över lag leder till en lägre nivå av brottslighet i det långa loppet, men att deras studier även visar att graden av gaturån ökat vid gentrifieringen av s.k. black neighborhoods i USA, vilket tyder på vikten av att differentiera brottstyper från varandra.

Vikten av differentiering mellan brott blir ännu tydligare i en mer konsumtionsinriktad studie av gängrelaterade dödsfall i Chicago av Smith (2014) som identifierade hur utbredningen av kaféer påverkar gängkriminalitet. Han fann att utbredningen av kaféer har ett negativt samband med brottslighet samt att antalet gängrelaterade dödsfall minskar i områden med en hög grad av kaféer. Samtidigt har områden som omvandlats genom rivningar av allmännyttiga bostäder sett en ökning av gängrelaterade dödsfall. Gentrifieringens faktiska inverkan är här svår att tyda eftersom resultaten antingen kan indikera att gängrelaterat våld förflyttas av gentrifieringsprocessen, eller att områden med gängrelaterat våld innehar en större resilienskraft mot processer som spär på en gentrifiering. Nedgången av gängrelaterade dödsfall i Chicago i områden med en stor utbredning av kaféer är bara en sida av myntet. I en studie, liknande den Smith (2014) genomförd, av Barton m.fl. (2020) finner författarna att relationen mellan gentrifiering och gängrelaterade våldsbrott är svår att etablera, de hittar inte heller några tydliga tecken på att gentrifieringsprocessen avsevärt påverkar gängkriminaliteten. Däremot fann de en positiv relation mellan gentrifieringsprocessen och rapporterade mord utan koppling till gängkriminalitet, och att andelen av dessa avtog i takt med att ett område gentrifieras.

I motsägelse till studierna som redovisats ovan visar ett antal studier på motsatsen, att gentrifieringsprocessen innehar ett positivt samband med brottslighet, och att brottsligheten ökar i direkt anslutning till gentrifieringen av ett område (Barton & Gruner, 2016; Kirk & Laub, 2010; Smith, 2012). Barton och Gruner (2016) visar på ett antal studier där brottsligheten ökat under en kort period i anslutning till att gentrifieringsprocessen påbörjats. Vidare finner de att brottsligheten i takt med att gentrifieringen rotar sig och social kontroll återetableras återigen avtar. I en studie av Gill m.fl. (2022) redovisas en ökning av brott mot fastigheter i direkt anslutning till gentrifieringen av ett område till följd av att fler potentiella måltavlor flyttar in i området. Detta menar även Kirk och Laub (2010), som ser att den sociala kontrollen i ett område rubbas till följd av gentrifieringsprocessen påbörjas och den demografiska sammansättningen på platsen förändras och att detta leder till en högre brottslighet i gentrifieringens första skede. Efter gentrifieringens anmärkta negativa inverkan på brottslighet finner Kirk och Laub (2010), i enlighet med Barton och Gruner (2016) att brottsligheten återigen ses avta i takt med att social kontroll och organisation återigen etableras i området. I vissa fall visar det sig att gentrifiering leder till en ökning av en viss typ av brottslighet, i likhet med det Gill m.fl. (2022) redovisar, men att detta beror på områdets ursprungliga kontext - exempelvis beroende på platsens demografiska sammansättning i form av etnicitet, socioekonomisk status eller åldersfördelning.

Trots de spridda resultaten menar många forskare att gentrifieringsprocessen i det långa loppet innebär en positiv inverkan på brottslighet på den studerade platsen. Beroende på kontextualitet såsom platsens karaktär och tidigare demografiska sammansättning har gentrifieringsprocessens inverkan på brottslighet varierat genom studierna. Viktigt blir också en avgränsning i vilken typ av brottslighet som analyseras, vilket kan avläsas i det tydliga sambandet mellan brott mot fastigheter i nyligen gentrifierade områden som Gill m.fl. (2022) redovisar, kontra relationen mellan gängrelaterade mord som Smith (2012) redovisar. Även Papachristos m.fl. (2011) studie visar på vikten att konkretisera kontexten som gentrifieringsprocessen sker inom. Detta knyter åter an till Clarks (2005) mening att gentrifieringsbegreppet fått en varierande betydelse, och att en enklare definition av begreppet kan leda till mer jämförbara studier. Det kan även utläsas att forskarna talar förbi varandra eftersom de ställer olika frågor och analyserar på olika skalor.

2.5. Teoretiskt ramverk och förväntningar

I kunskapsöversikten har vi kort redogjort för det ämnesfält uppsatsen placerar sig inom, Crime Geography. Centrala delar inom ämnesfältets framfart rör när fokuset skiftades från förbrytaren till platsen där brottet ägt rum. Rumsliga förhållanden har sedan 1800-talet ansetts vara kriminogena faktorer (Owusu & Frimpong, 2020). Rumsliga faktorer som lyfts är markanvändning, exempelvis Burgess cirkelmodell, Hoyts sektorsmodell och Harris & Ullmans flerkärnsmodell (Owusu & Frimpong, 2020; Castree m.fl., 2013; Harris & Ullman, 1945). Dessutom lyfter Ceccato (2020) och Aksoy (2017) platsers utformning och befolkningstäthet och deras idéer ligger i linje med broken window-teorin som menar att visuell oordning föder social oordning.

Fysiska förhållanden påverkar i sin tur sociala förhållanden, som också anses inverka på brottslighet (Gill m.fl., 2022). Områdets sociala sammansättning påverkar brott, teorin som förklarar detta fenomen kallas för social disorganization (Barton & Gruner, 2016). Teorin menar att socialt blandade områden skapar otrygghet och därmed minskar den sociala kontrollen. Otrygghet och minskad tillit anses i sin tur vara kriminogena faktorer. Med socialt blandade områden menas att invånarna har olika livshistorier, etnicitet, religion och socioekonomisk bakgrund (Gill m.fl., 2022; Barton & Gruner, 2016; Kirk & Laub, 2010).

En process som påverkar ett områdes sociala sammansättning och markanvändning är gentrifiering. I Sverige tar gentrifiering olika former, exempelvis lyfter Hedin m.fl., (2012) supergentrifiering, ordinär gentrifiering och klassisk gentrifiering. Supergentrifiering, alltså att medelklassområdena gentrifieras, anses vara vanligare i Sverige. Barton & Gruner (2016) fann att gentrifieringens inverkan på brott beror på vilken fas som området befinner sig i av processen. Till en början ökar den, men därefter avtar brottsligheten i och med att social kontroll har återetablerats (Kirk & Laub, 2010). I det långa loppet fann Papachristos m.fl. (2011) att brottslighet minskar i och med gentrifiering. Boggess (2023) fann att egendomsbrott ökar men våldsbrott minskar.

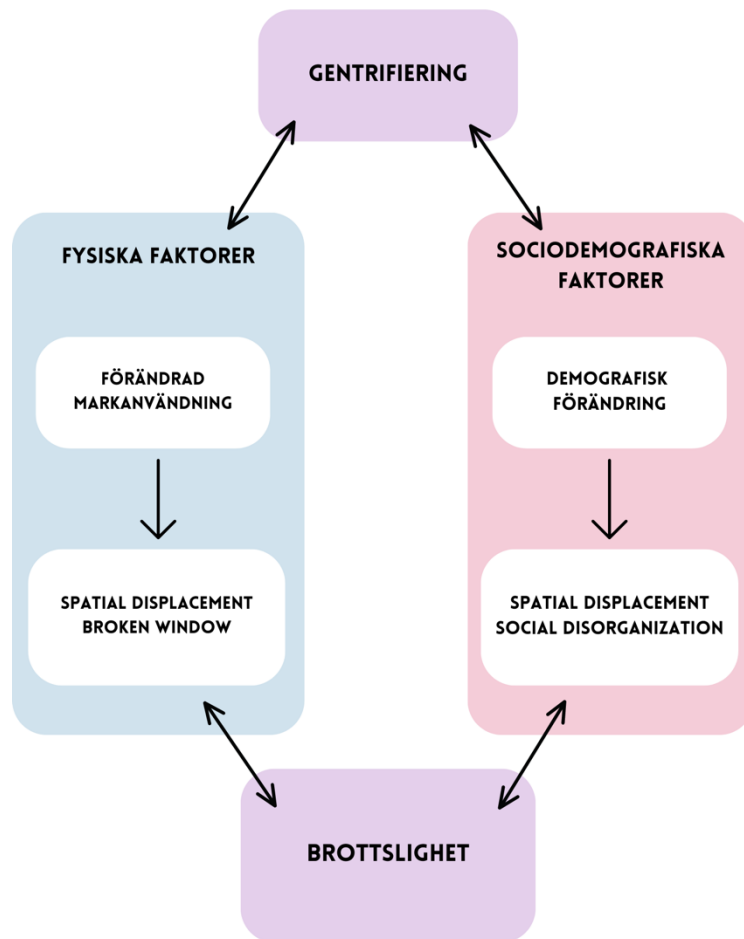
Inom både kriminologin och gentrifieringsteori används spatial displacement, eller, rumslig undanträngning. Teorin menar att brott i gentrifierade områden inte minskar, de flyttar snarare på sig (Boggess, 2023). Här varierar resultaten och det råder brist på empiri (Easton m.fl., 2019). Rumslig undanträngning kan ske både vad gäller människors bostäder och i dagligrummet (Easton m.fl., 2019).

Utefter kunskapsöversikten kommer vi att analysera våra resultat utifrån följande teorier: social disorganization, spatial displacement, broken window-teorin och Hoyts sektorsmodell. Därtill kommer vi att differentiera mellan olika brott samt olika typer av gentrifiering. Boggess (2023) fann att gentrifierade områden upplevde fler egendomsbrott men färre våldsbrott, brott delas därför upp efter dessa kategorier. Själva gentrifieringsprocesserna delas upp i klassisk, ordinär och supergentrifiering då Hedin m.fl. (2012) differentierar mellan dessa i Sverige. Det möjliggör även för oss att fånga in om olika gentrifieringstyper har olika inflytande på brottslighet.

I *figur 4* illustreras hur de tre olika teorierna kan tänkas sammanlänka brottslighet och gentrifiering, så som relationen presenterats genom litteraturen. Teorierna har delats upp mellan fysiska och sociodemografiska faktorer, där Broken Window-teorin är renodlat rumslog och social disorganization är renodlat sociodemografisk. Spatial displacement angörs vara del av bägge sidor, då förflyttningen kan ske till följd av både förändrad markanvändning och av förändrad sociodemografisk sammansättning på platsen.

Genom litteraturen har gentrifieringsprocessen sett ha både en positiv och negativ inverkan på brottslighetsgraden. Många studier visar att gentrifieringsprocessen leder till en lägre brottslighetsnivå över tid, men att gentrifieringsprocessen i sitt startskede kan leda till en högre brottslighetsnivå (Gill, 2022; Barton & Gruner, 2016; Kirk & Laub, 2010; MacDonald & Stokes, 2020). Vidare delas litteraturen efter brottstyper där Boggess m.fl. (2023) och Gill m.fl. (2022) ser en negativ inverkan på brott mot fastigheter i anslutning till gentrifieringsprocessen. Smith (2012) och Barton m.fl. (2020) ser en positiv inverkan på ej gängrelaterade dödsfall i områden som genomgått en gentrifieringsprocess. Slutligen visar en del av litteraturen att gentrifieringsprocessens inverkan på brottslighet varierar beroende på vilken tidsperiod som analyseras (Kreager m.fl., 2014; Williams, 2015).

Våra teoretiska förväntningar av studien är sammanfattningsvis att våldsbrott minskar inom gentrifierade områden. Vi förväntar oss samtidigt en ökning av egendomsbrott. Utifrån teorierna blir en annan förväntning att brotten bör förflyttas till kringliggande områden (Boggess, 2023; Brown & Saracino, 2017).

Figur 4. Modell föreställande hur teorin sammanlänkar gentrifiering och brottslighet, uppdelat efter fysiska och sociodemografiska faktorer.

3. Data och metod

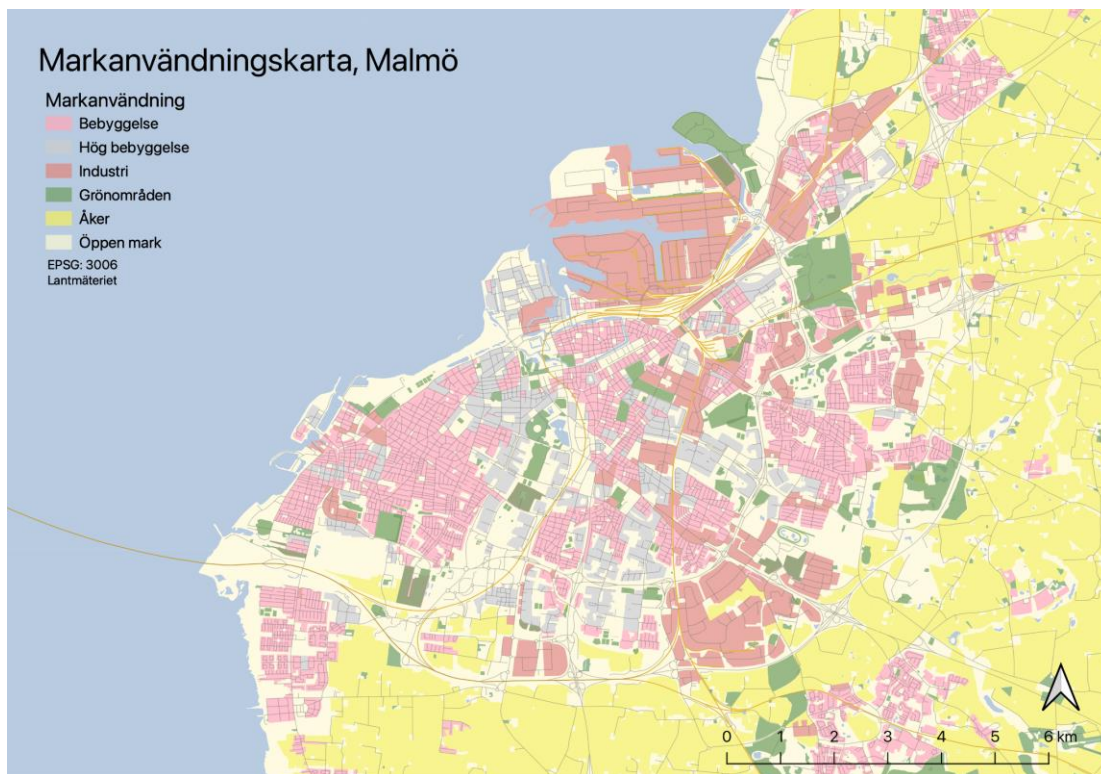
3.1. Inledning och forskningsdesign

I kommande avsnitt följer en redogörelse för den data och de metoder som använts för att analysera- och besvara de aktuella forskningsfrågorna. Även avvägningar som krävts under analysens gång redovisas. Vi har valt att göra studien med en kvantitativ ansats och analys sker främst med hjälp av GIS-programvaror.

Forskningsstrategi och forskningsdesign har formulerats utefter problemformulering. Vår studie är longitudinell eftersom vi undersöker tidsmässiga förhållanden mellan olika variabler i Malmö. Urvalet studeras vid olika tidpunkter, mellan 2010 och 2017 vilket också motiverar en longitudinell design (Bryman & Nilsson, 2018, s. 92–93). Vår forskningsstrategi är en kvantitativ och deduktiv eftersom vi deducerar gentrifieringsteorin för att översätta den till operationella termer, alltså teori → observationer/resultat. Teorin är därför inte fristående, utan vi använder den och omsätter den till praktiken. Det går därför att utläsa en positivistisk ontologi i vår analys på grund av naturvetenskapliga metoder och ett deduktivt förhållningssätt (Bryman & Nilsson, 2018, s. 51).

3.2. Studieområde

Studieområdet är Malmö stad och dess 202 DeSO-områden. Se *figur 5* och *6* för översiktskarta och markanvändningskarta. Staden är även intressant på grund av dess urbana form och relativt höga befolkningstäthet (SCB, 2023). Malmö är Sveriges tredje största tätort, och är relativt kompakt jämfört med andra svenska städer. Malmö har även en låg andel grönområden jämfört med andra städer. Som kan utläsas i översiktskartorna finns det inga s.k. satelliter (områden långt utanför staden, exempelvis Angered eller Botkyrka) på samma sätt som i Göteborg eller Stockholm.

Figur 6. Karta föreställande markanvändning i Malmö

Figur 5. Översiktskarta föreställande Malmö med relevanta platser markerade

3.3. Data

För att analysera brottslighetens geografi används detaljerade data över rapporterade brott koordinatnivå i Malmö kommun. Dessa data har inhämtats från RAR (rationell anmälsrutin) som är Polismyndighetens digitala arkiv. RAR (rationell anmälsrutin) är Polisens ärendehanteringssystem där anmälningar och incidenter rapporteras in (Polismyndigheten, 2022). Den är mycket detaljerad och innehåller X- och Y-koordinater, brottskod (nr), brottskod (klartext), antal, starttid, startdag, slutdatum, sluttid, slutdag, inskrivningsdatum, inskrivningstid, och inskrivningsdag.

För att mäta gentrifiering använder vi registerdata från SCB. För att mäta gentrifieringstyp har vi avgränsat oss till medianinkomst i likhet med Hedin m.fl. (2012) (vilket vidare diskuteras i avsnitt 3.4.2. nedan). Medianinkomsten räknas utefter ekonomisk standard, ett mått som möjliggör jämförelser mellan hushåll. Datat är fördelat på DeSO-nivå, där varje DeSO-område kommer med information om andel av hushållen som tillhör respektive inkomstklass (låg, medel, medelhög och hög) samt medianinkomsten vid respektive DeSO-område.

Båda dataset bedöms vara av hög kvalitet då de kommer från statliga myndigheter, ofta med nationellt ansvar att upprätthålla goda öppna data. I båda fall rör det sig även om totalurval, dvs att samtliga individer som är registrerade som boende i Malmö och alla inrapporterade brott inkluderas i studien.

3.4. Analysenhet

Vår geografiska analysenhet är Malmös demografiska statistikområden (DeSO) samt på rutnät i storlek 100x100m. DeSO är en småskalig geografisk indelning där varje enhet innehåller mellan 700 och 2700 invånare (SCB, u.å.). Malmö har 202 DeSO-områden vilket innebär en betydligt högre geografisk upplösning än om man hade använt dess 10 stadsdelar. Medelvärdet av arean i Malmös DeSO-områden är $\approx 0,8\text{km}^2$. 100-metersrutorna har använts då resultatet från Emerging Hot Spotanalysen skrivs ut i denna enhet. Den mindre enheten ger även möjlighet till mer detaljerad analys samt analys av lokala förändringar.

Våra geografiska analysenheter är absoluta rum i och med sina tydliga gränsdragningar. Samtidigt har de en hög geografisk upplösning, Sveriges DeSO-områden avgränsas dessutom via gator, vattendrag och järnvägar vilket kan utgöra naturliga barriärer och gränser för

geografiskt homogena grannskap. Att använda relationella rum som analysenhet i GIS är görbart (Bergmann & O'Sullivan, 2018) men alltför invecklat med tanke på arbetets omfattning. Beroende på våra analysenheter kan dessutom MAUP (modifiable area unit problem) förekomma. MAUP innebär i vårt fall att resultaten kan skilja sig åt beroende på vilken form/storlek polygonen har när vi aggregerar data till den vilket i sin tur kan leda till att felaktiga slutsatser dras (Castree m.fl., 2013).

3.5. Variabler och operationalisering

3.5.1. Den beroende variabeln: brott

Data föreställande brott redogör för åren 2010 t.o.m. 2017 och visar kategorierna bränder, cykelstölder, misshandel utomhus, personrån utomhus samt väskryckningar, skadegörelse genom klotter och skadegörelse mot kommun. Dessa kategorier innehåller i sig olika brottskoder, exempelvis 'Misshandel, utomhus, mot man 18 år eller äldre, obekant med offret' eller 'Misshandel, ej grov, utomhus mot pojke 7–14 år, bekant med offret'. Data lagras i form av Excel-ark vilket möjliggjort bearbetning i FME och GIS-program.

Brotten har delats in i två kategorier; egendomsbrott och våldsbrott, se *bilaga 1*. Under kategorin våldsbrott ligger brotten Misshandel utomhus, Personrån utomhus samt väskryckningar och Bränder (mordbrand). Under kategorin egendomsbrott ligger Bilinbrott, Cykelstölder, Skadegörelse genom klotter, Skadegörelse mot kommun och Bränder (exklusive mordbrand). De delades in då tidigare forskning, exempelvis då Boggess m.fl. (2023) visade hur våldsbrott minskar samtidigt som egendomsbrott ökar i gentrifierade områden, detta gäller dock i USA. Bränder har vi delat upp i både egendomsbrott och våldsbrott. Mordbrand redovisar vi som våldsbrott medan skadegörelse genom brand, allmänfarlig vårdslöshet genom brand och brand redovisas som egendomsbrott.

3.5.2. Den oberoende variabeln: gentrifiering

Den oberoende variabeln är gentrifiering. En svårighet vi ställts inför är avgränsningen av variabler, eftersom gentrifiering i tidigare studier mäts på flera olika vis (Easton m.fl., 2019). Några svenska kvantitativa exempel är bland annat Pohlman (2022), Cueva (2014) och Hedin m.fl. (2012). Författarna operationaliserar begreppet på olika sätt, men en gemensam variabel är medelinkomst i förhållande till riket. Eric Clark, professor i kulturgeografi på Lunds universitet, förespråkar i artikeln Gentrifieringens ordning och enkelhet (2005) hur begreppet måste förenklas och att vi behöver hitta mer allmängiltiga samband i stället för rent tillfälliga eller slumpmässiga. Vi kommer att följa Clarks idé och hålla det enkelt. Att tillägga är även att arbetet i viss mån är datastyrt, vi använder oss därför av lättillgängliga data vilket i praktiken dessutom kan underlätta reproducerbarheten av våra analyser i andra sammanhang och kontexter.

Utefter resonemangen ovan kommer vi i enlighet med Hedin m.fl. (2012) därför hålla oss till ekonomiska indikatorer eftersom de är lättare att empiriskt mäta än fysiska indikatorer och policyindikatorer, Vi anser även att det är ett lämpligt sätt att hitta mer grundläggande samband vilket efterfrågas i samtida litteratur (Clark, 2005). Vi operationaliserar därför gentrifiering genom inkomst. För ekonomiska data använder vi statistik mellan åren 2012–2017, aggregerad på Malmös DeSO-områden. Den innehåller information om fyra olika inkomstklasser i respektive ruta, totalt antal konsumtionsenheter inom rutan samt medianinkomst. Att redovisa data genom klasser möjliggör jämförelser mellan år eftersom den är relativ. Statistiken är baserad på SCB:s statistik över ekonomisk standard. Ekonomisk standard är ett mått som beskriver den disponibla inkomsten hos en konsumtionsenhet, med hänsyn till olika sammansättningar av hushåll. Måttet gör det enkelt att jämföra ekonomisk standard mellan hushåll i Malmö stad. Demografiska data har inhämtats via Statistiska Centralbyrån, SCB och Lantmäteriet. Befolkningsmängd har inhämtats då det möjliggör indexering och omvandling till relativa tal. Denna data lagras också i Excel-format. Den omfattar åren 2011 till och med 2017 vilket innebär en mindre tidsram än tillgängliga brottsdata.

Vidare har även mer deskriptiva kartor över medianinkomst skapats. Dessa kartor används sedan för att ta fram en ytterligare karta föreställande gentrifierade områden i de klasser som Hedin m.fl. (2012) hävdar. För att ta fram dessa kartor har enklare överlagringar gjorts. Inkomstdata delas upp efter de fyra inkomstklasserna låg, medel, medelhög och hög. Sedan sorteras områdena efter andel invånare i respektive inkomstklass och områden med en

dominerande andel inom en klass bedöms då vara låg-, medel-, medelhög- eller höginkomstområden. Denna bearbetning görs på data från 2012 och 2017 och med hjälp av enklare överlagringsanalys får vi sedan fram områden som gått från låg till medel (klassisk gentrifiering), medel till medelhög (ordinär gentrifiering) och medel till hög (supergentrifiering). I detta stadiet av analysen valde vi att inte kolla på områden där en inkomstpolarisering har skett. Inkomstpolarisering innebär att områdets ekonomiska standard har minskat. Detta på grund av det låga antal områden (2) som påverkats av denna förändring, samt studiens omfattning.

3.6. Analys

Analysen har skett i två steg där den första delen ger en mer deskriptiv och övergripande bild över utvecklingen av och det potentiella sambandet mellan brottslighet och gentrifiering. Den övergripande analysen bygger på deskriptiva kartor, två Emerging hotspot-analyser (se *avsnit 3.2.*) samt enklare diagram för att beräkna korrelationen mellan den beroende och den oberoende variabeln.

Den andra delen av analysen ger en mer detaljerad bild över sambandet uppdelat efter brotts- och gentrifieringstyp. Här har områden valts ut baserat på inkomstförändring, som visar på huruvida ett område genomgått en gentrifieringsprocess eller ej. I dessa ytor appliceras sedan brottsdata för att visualisera förändringen i brottslighetsnivå inom gentrifierade områden. En djupare beskrivning av de genomförda analyserna sker i avsnitten nedan.

3.6.1. Deskriptiv analys och kartering

I ett grundläggande stadiet har kartor föreställande förändringar i inkomstnivå på DeSO-områdesnivå skapats och jämförts med hjälp av överlagringsverktyg i GIS. Dessa kartor har framställts med hjälp av statistik över medianinkomst per DeSO-område. Data behandlas i Excel för att sammanställa tabeller över utvecklingen av medianinkomsten. Statistiken förs sedan in i GIS-programvara för visualisering. Dessa kartor menar vi kan visa på huruvida en gentrifieringsprocess inletts eller ej. Med hjälp av FME⁵ har sedan brottsdata på koordinatnivå för respektive år aggregeras till rumsligt korrelerat område, alltså om ett brott rapporterats inom ett DeSO-område. Data skrivs över till ett Excel-ark där vidare beräkningar görs. Resultatet

⁵ Feature Manipulation Engine är ett program där geospaciala data kan bearbetas och behandlas. Programmet läser i princip alla filtyper och underlättar analyser och bearbetningar av geodata.

blir tabeller föreställande utveckling i medianinkomst och utveckling av brottslighet och relationen däremellan. Förhoppningen är här att kunna visa huruvida det finns en rumslig korrelation mellan en utveckling i medianinkomst och brottslighetsgraden - positiv eller negativ.

Resultatet från genomförandet är en handfull kartor som presenteras under resultatet. För att visualisera utveckling i brottslighetsgrad har en orange färgskala använts, där de mörkare värdena indikerar en högre brottslighetsgrad eller en högre utveckling. Kartorna föreställande utveckling av medianinkomst har visualiserats i grön färgskala, där mörkare värden indikerar en högre utveckling av medianinkomst. Alla kartor visualiseras med en bakgrundskarta över Malmö för att underlätta orienterbarhet och jämförbarhet.

3.6.2. Emerging hotspots

Emerging Hot Spot Analysis är ett verktyg för att bedöma trender i geografiska data. Den analyserar data på flera nivåer för att hitta trender av olika slag, exempelvis nya, uppåtgående, nedåtgående eller sporadiska hot- eller coldspots. Analysen har genomförts genom att skapa en spacetime-kub, där exempelvis punktdata applicerats "på" sig själv, för att skapa ett dataset med data i tre dimensioner. Spacetime-kuben kan innehålla data för brottslighet i olika stadsdelar över ett antal år. Data för de olika åren appliceras då på varandra, vilket ger ett värde "på höjden". Värdena för vardera år vägs sedan mot varandra och ett resultat i en form av hot- eller coldspot ges. Har exempelvis stadsdelen Möllevången i Malmö sett väldigt mycket brottslighet åren 2010–2014, men mindre åren 2015–2017 kan denna yta få värdet Historical Hot Spot (Esri, u.å.).

Genomförandet av analysen har skett stegvis. Av den tillhandahållna brottsdata skapas först en spacetime-kub, där data år för år har placerats på varandra. Analysen skapar rutnät med 100x100-metersrutor som innehåller data föreställande antalet

Figur 7. Emerging hot spot-analysens 17 klasser

rapporterade brott inom respektive ruta. Detta skapar en 3D-kub innehållande data i dimensionerna X, Y och Z där Z definierar vilket år som avses. En första manipulering av data behövde här genomföras då kuben inte kan skapas på färre än tio

olika tidsperioder, och vi endast har data för åtta år. Data har då delats upp halvårsvis, där brott rapporterade mellan januari och juni fått datumet "201X-01-01" och brott rapporterade mellan juli och december fått datumet "201X-06-01". I analysen bestäms slutligen tomma rutor att få värdet 0.

Vidare laddas den skapade spacetime-kuben in i analysverktyget för emerging hotspots. För att analysen ska kunna beräkna statistiska relationer mellan de olika rutorna väljs en variabel för att bestämma neighborhood distance, eller området som vägs in i rutan. För detta väljs Fixed distance med avståndet 201m för att väga in värdet i kringliggande ytor, samt en variabel för att mäta värdet i en ruta mot nästa halvår väljs under neighborhood timestep med värdet 1 vilket gör att varje ruta vägs mot sina tidsgrannar, eller intilliggande rutor i Z-värdet. Resultatet av denna analys visar på relationen mellan händelser i tid och rum under en viss period och redovisas i 17 olika klasser (se figur 7). Av dessa har vi sedan valt att fokusera på ett mindre urval som bedöms vara mer intressanta för analysen. Dessa är:

New Hot Spot som indikerar att analysen upptäckt en uppåtgående trend inom lådan under den senaste tidsperioden (Esri, u.å.).

Consecutive Hot Spot indikerar att lådan sett minst två oavbrutna tidsperioder med statistiskt signifikanta hotspots, och att platsen tidigare inte sett hotspots i samma utsträckning samt att mindre än 90% av den totala mängden lådor i tidsserien sett statistiskt signifikanta hotspots (Esri, u.å.).

Intensifying Hot Spot indikerar att platsen varit en statistiskt signifikant hotspot i 90% av åren inom tidsintervallet, inklusive det senaste året. Vidare indikerar klassen även att intensiteten av identifierade händelser inom lådan över lag ökat, samt att denna ökning är statistiskt signifikant (Esri, u.å.).

Persistent Hot Spot indikerar att platsen varit en statistiskt signifikant hotspot i mer än 90% av tidsintervallen. Klassen indikerar ingen ökande trend över tid (Esri, u.å.).

Diminishing Hot Spot indikerar att lådan varit en signifikant hotspot i 90% av åren inom tidsserien, inklusive det sista året. Vidare har även intensiteten av klustringen i vardera tidslåda minskar över lag och att minskningen är statistiskt signifikant (Esri, u.å.).

Resultatet från Emerging Hot Spots-analysen visualiseras med den förinställda färgskalan, där värden som *No Pattern Detected*, *Continuous Cold Spot* och *Oscillating Cold Spot* valts bort då dessa inte anses medföra vidare bredd till resultatet.

3.6.3. Sambands- och korrelationsanalys

För att beräkna en potentiell korrelation mellan den oberoende variabeln (gentrifiering) och den beroende variabeln (brottslighet) har diagram skapats i Excel där värdenas korrelationskoefficient beräknas. I analysen används data över ekonomisk standard på DeSO-områdesnivå från 2011–2017. Sedan aggregeras brottsdata till rumsligt korrelerat DeSO-område för att få reda på hur många brott som begåtts inom respektive område under perioden. Vidare räknas utvecklingen av den ekonomiska standarden och brottslighetsgraden från 2011–2017 ut inom respektive DeSO-område enligt följande formel:

$$\frac{(\text{värdet } 2017 - \text{värdet } 2011)}{\text{värdet } 2011}$$

Resultatet från denna uträkning är den procentuella utveckling som skett från 2011 till 2017. Samma bearbetning görs sedan med data aggregerad på DeSO-nivå. Slutligen skapas även kartor föreställande endast de områden som den föreliggande analysen av gentrifieringstyp har resulterat i (beskriven i avsnitt 4.4.1.).

3.7. Etiska avvägningar

Våra etiska avvägningar utgår från Vetenskapsrådets forskningsetiska principer inom humanistisk–samhällsvetenskaplig forskning (2002). Den utgår från fyra huvudkrav som vi reflekterar utefter nedan.

Det första är informationskravet som innebär att uppgiftslämnare av brottsdata är informerad om syftet med arbetet. Demografiska data är öppet tillgängliga och har inhämtats från SCB. På grund av hur data bearbetas bedömer vi att resultaten inte leder till några olägenheter hos berörda, eftersom ingen individ eller exakt plats går att identifiera. Det andra är samtyckeskravet. Enligt Vetenskapsrådet (2002, s. 9) behöver samtycke ej efterfrågas i de fall där uppgifter har inhämtats från existerande myndighetsregister. Vi har heller inga aktiva forskningsdeltagare som behöver lämna samtycke.

Det tredje huvudkravet är konfidentialitetskravet. Vi bedömer att ett viktigt krav i vår studie är att uppfylla konfidentialitetskravet, särskilt då brottsstatistiken går ner på koordinatnivå. För det första har vi inte med exempelvis våld i hemmet eller inbrott – enskilda hem går därför inte att identifiera. Vi redovisar heller inte data på ett sätt som exakta platser går att utläsa. Data är detaljerad men innehåller inga namn eller målnummer. Slutligen är det fjärde huvudkravet nyttjandekravet. Data kommer inte att överlämnas eller nyttjas av extern part då ändamålet med arbetet är rent vetenskapligt.

3.8. Metoddiskussion

Vårt mål är att arbetet ska kunna replikeras, vi beskriver därför metoder och tillvägagångssätt så detaljerat som möjligt. Studiens mättningsvaliditet kan grundas i operationaliseringen av gentrifieringsbegreppet. Begreppet är, som tidigare nämnt, omdiskuterat och brett definierat vilket innebär att inkomst inte kan förklara hela processen. Avgränsningen har gjorts för att underlätta studiens replikerbarhet, samt med datatillgång i fokus. Övriga svenska studier operationaliserar gentrifiering genom exempelvis byggnader äldre än 1950 eller närhet till transportkorridor. Transportvariabler förekommer även i amerikanska studier, exempelvis Boggess m.fl. (2023) som argumenterar för att det påverkar bostadspriser. Vi menar att dessa indikatorer kan innehålla slumpmässiga fel vilket försvårar så rena samband som möjligt. Det bör enligt Clark (2005) undvikas. Att få in konsumtionsbaserade förklaringsmodeller och kulturella faktorer är som tidigare nämnt svårt, exempelvis råder det brist på lämpliga data över utbildningsnivåer under den studerade perioden. Andra svenska studier operationaliserar gentrifiering genom exempelvis byggnader äldre än 1950 eller närhet till transportkorridor. Transportvariabler förekommer även i amerikanska studier, exempelvis Boggess m.fl. (2023) som argumenterar för att det påverkar bostadspriser. Vi menar att dessa indikatorer kan innehålla slumpmässiga fel vilket försvårar så rena samband som möjligt. Det bör enligt Clark

(2005) undvikas. Att få in konsumtionsbaserade förklaringsmodeller och kulturella faktorer är som tidigare nämnt svårt, exempelvis råder det brist på lämpliga data över utbildningsnivåer under den studerade perioden.

Mättningsvaliditet hänger i sin tur ihop med reliabilitet (Bryman & Nilsson, 2018, s.73). Här har hänsyn tagits till forskningsdesign- och strategi, variabler som är svåra att mäta empiriskt har därför valts bort. Den bedöms därför som medelhög. Det tillgängliga brottsdata är inte komplett, exempelvis saknas skjutningar och ekobrott eller andra mörkertal i mindre brott som ej rapporteras. Det föreligger därför urvalsfel då vi inte ser på all brottslighet. Utifrån undersökningens syfte bedömer vi dock att dessa ger en tillräcklig bild över hur situationen ser ut idag. Brotten hade även kunnat differentieras ytterligare utöver våldsbrott och egendomsbrott. Exempelvis hade varje brottskod kunnat utforskas för att hitta andra samband. Slutligen saknar indelningen av brottskoderna grund i lag och juridik, och egendomsbrotten ser en majoritet av de rapporterade fallen till följd av detta. Indelningen kan göra resultatet något missvisande, vilket läsaren bör ta höjd för. För att tydligt se vilka brottskoder som faller inom vilken brottstyp se *bilaga 1*.

Utifrån våra frågeställningar samt studiens syfte och omfattning bedömer vi metoderna som lämpliga. En svaghet är tillgången till längre tidsperioder vore att föredra. Vi önskade också utföra mer omfattande regressionsanalyser med fler variabler för att hitta tydligare samband och bättre kunna isolera effekten av den oberoende variabeln. En viktig aspekt att bedöma kring vår metod är bedömningen av intern validitet som innebär att bedöma kausalitet, alltså om x faktiskt orsakar y (Bryman & Nilsson, 2018, s. 73). Gentrifiering är givetvis inte hela förklaringen bakom förflyttning, ökning eller minskning av brott. En mängd aspekter spelar in här – exempelvis polisens praktiska arbete, politiska beslut och individuella, platsspecifika faktorer. I resultatet återkommer vi till korrelationskoefficienten mellan gentrifiering och brott, koefficienten bekräftar faktumet att andra faktorer spelar in.

4. Resultat

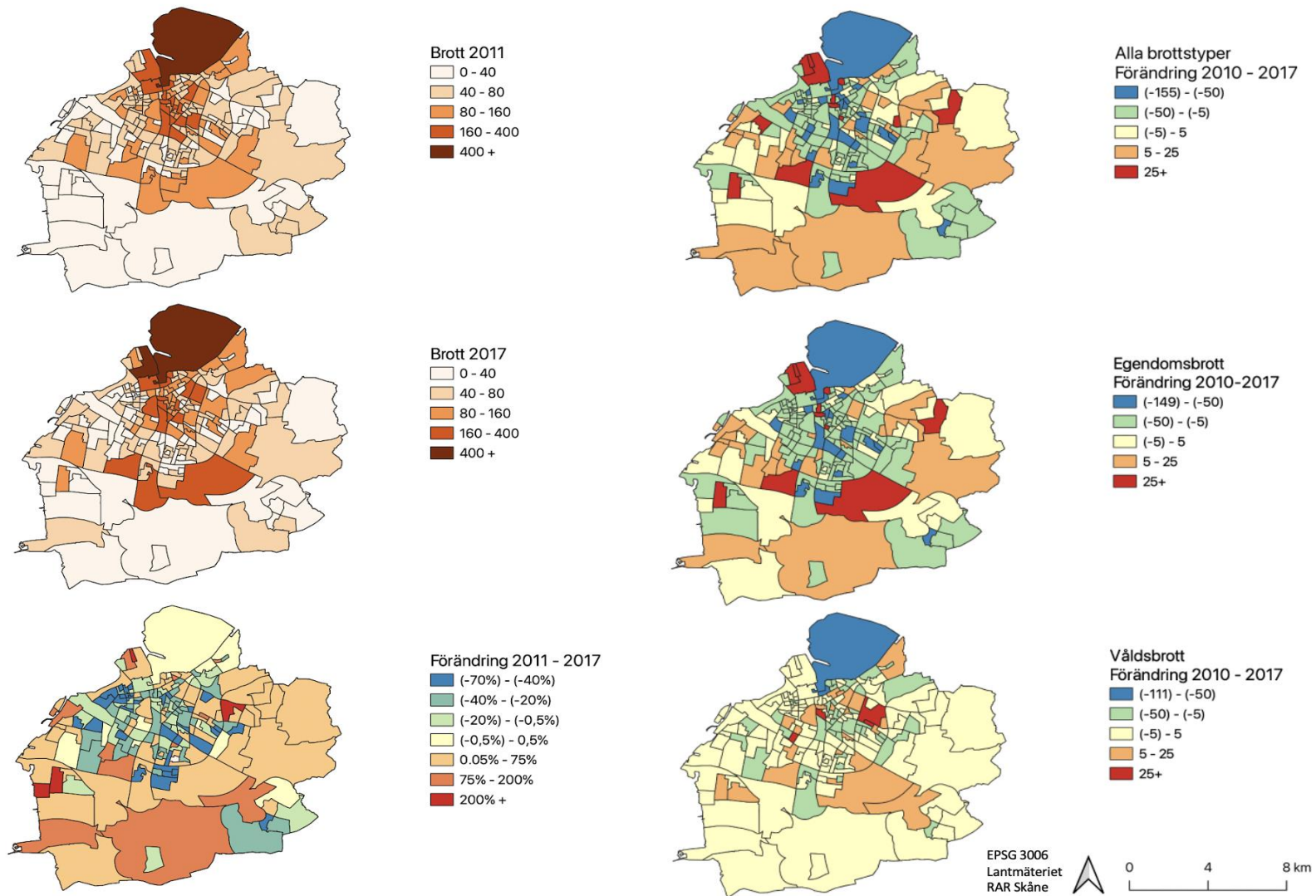
Nedan följer en redovisning av resultatet från den genomförda metoden. Avsnittet delas upp i tre delar. Den första delen redovisar brottets geografi i Malmö. Därefter redovisas tre olika typer av gentrifiering i Malmö. I den sista delen utforskas relationer mellan gentrifiering och brottslighet. Resultaten redovisas i både GIS och spridningsdiagram. Kartorna följer olika skalnivåer där de mer deskriptiva kartorna är visualiserade på DeSO-nivå. Kartorna för mer detaljerad analys är genomförda på 100-metersrutor. Till slut följer en analysdel där våra teorier appliceras.

4.1. Brottslighet i Malmö mellan åren 2010–2017

4.1.1. Brott på DeSO-nivå

I *figur 8* ser vi kartor föreställande det totala antalet rapporterade brott 2011, 2017 samt förändringen mellan 2011 och 2017 uppdelat på DeSO-nivå. De centrala delarna upplever mest brott, särskilt runt centralstationen. Det framgår samtidigt i kartan över förändring att brottsligheten också har minskat mest i de centrala delarna, det är snarare periferin där den har ökat mest. Men, i absoluta tal är brottsligheten fortfarande låg i periferin. *Figur 8* redovisar även förändringar i brottstyp per DeSO-område i absoluta tal. Kartorna redovisar exakt hur många fler/färre brott varje område upplever 2017 jämfört med 2010. Egendomsbrott har i hög grad minskat i de centrala delarna. Den tydligaste ökningen går återigen att utläsa i semi-periferin av staden. Våldsbrott förblir relativt oförändrat, med de största ökningarna i de centrala delarna. Här ser geografien olika ut och det föreligger skillnader när man differentierar

mellan olika brottstyper. I absoluta tal har brottsligheten minskat i området runt centralstationen, den procentuella förändringen förblir dock oförändrad.

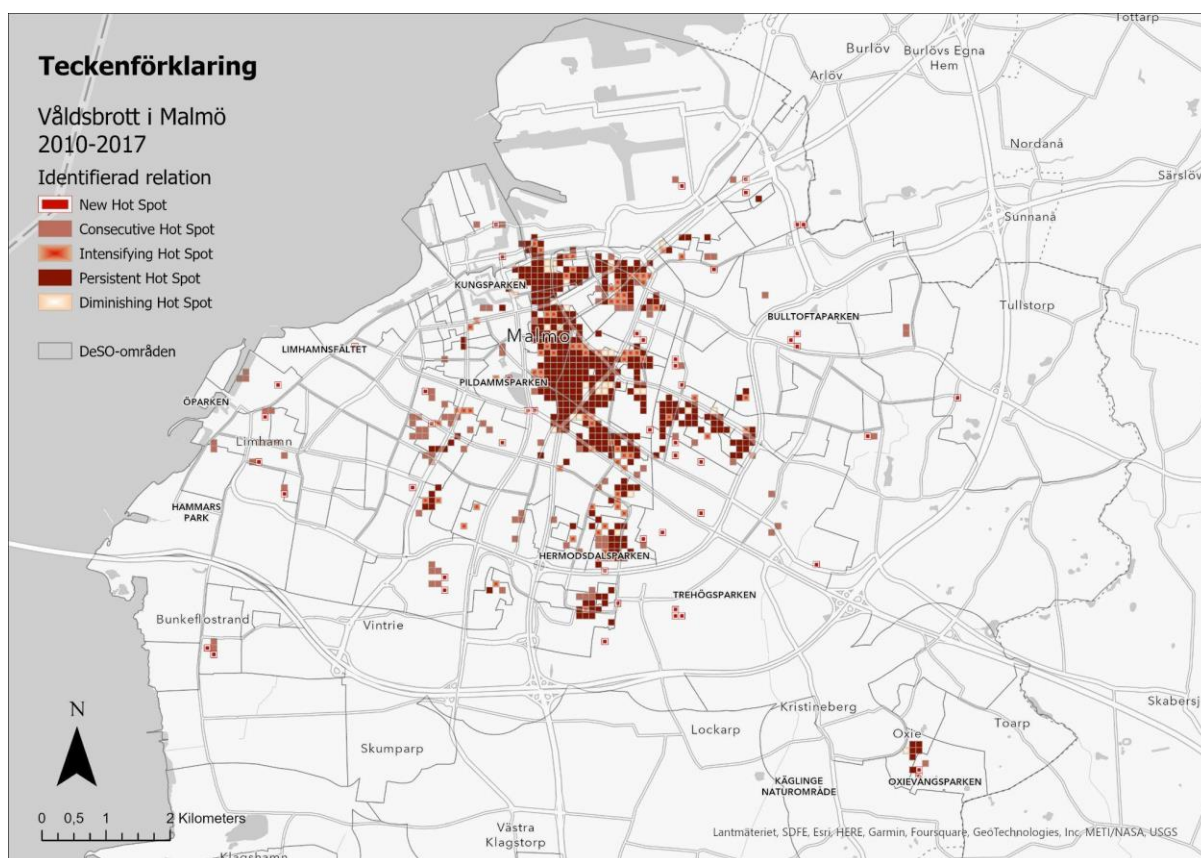
Figur 8. Den totala brottslighetsgraden mellan 2011–2017 uppdelat efter total 2011, total 2017 och förändring mellan 2011 och 2017 och förändring av brottslighet mellan 2010 och 2017 uppdelat på totalt antal rapporterade brott, egendomsbrott och våldsbrott.

4.1.2. Emerging hotspot-analys

Att dra långtgående slutsatser baserat på ovan presenterade karteringar kan bli lite vanskligt då visualiseringsval i termer av exempelvis färger och klassindelningar påverkar tolkningen av kartorna. Därför har mer detaljerade kartor framställts som tydligare visar på lokal variation och utveckling över tid. Emerging hotspot-analysen ger mer robusta och detaljerade resultat, vilket underlättar vidare analys. Analysen har delats upp efter brottstyp, där vi ser våldsbrott och egendomsbrott mellan 2010–2017.

Våldsbrott

I *figur 9* ser vi resultatet från emerging hot spot-analysen baserad på data över våldsbrott mellan åren 2010–2017. Spridningen av identifierade mönster är relativt koncentrerad i de centrala delarna av Malmö. De olika klasserna redovisas nedan.

Figur 9. Emerging hotspotanalys föreställande våldsbrott mellan 2010–2017.

I klassen New Hot Spot ser vi en ganska bred spridning och inga vidare övergripande mönster. Vi ser ett antal New Hot Spots runt de centrala delarna av Malmö, inga direkt i Centrum, ett antal i Oxie och annars relativt sporadiskt utspritt i mellandelarna av Malmö.

Klassen Consecutive Hot Spot har en del förekomster i centrala Malmö, men vi ser en större klustring runt Fosie och Östra Söderkulla. Vidare kan kluster utläsas runt Lorensbergsgatan och Bellevuevägen samt kring Solbacken och Bellevueparken. Ytterligare har några få mönster har identifierats runt Bellevue och Bunkeflostrand samt sporadiskt i små kluster runt Malmö i stort.

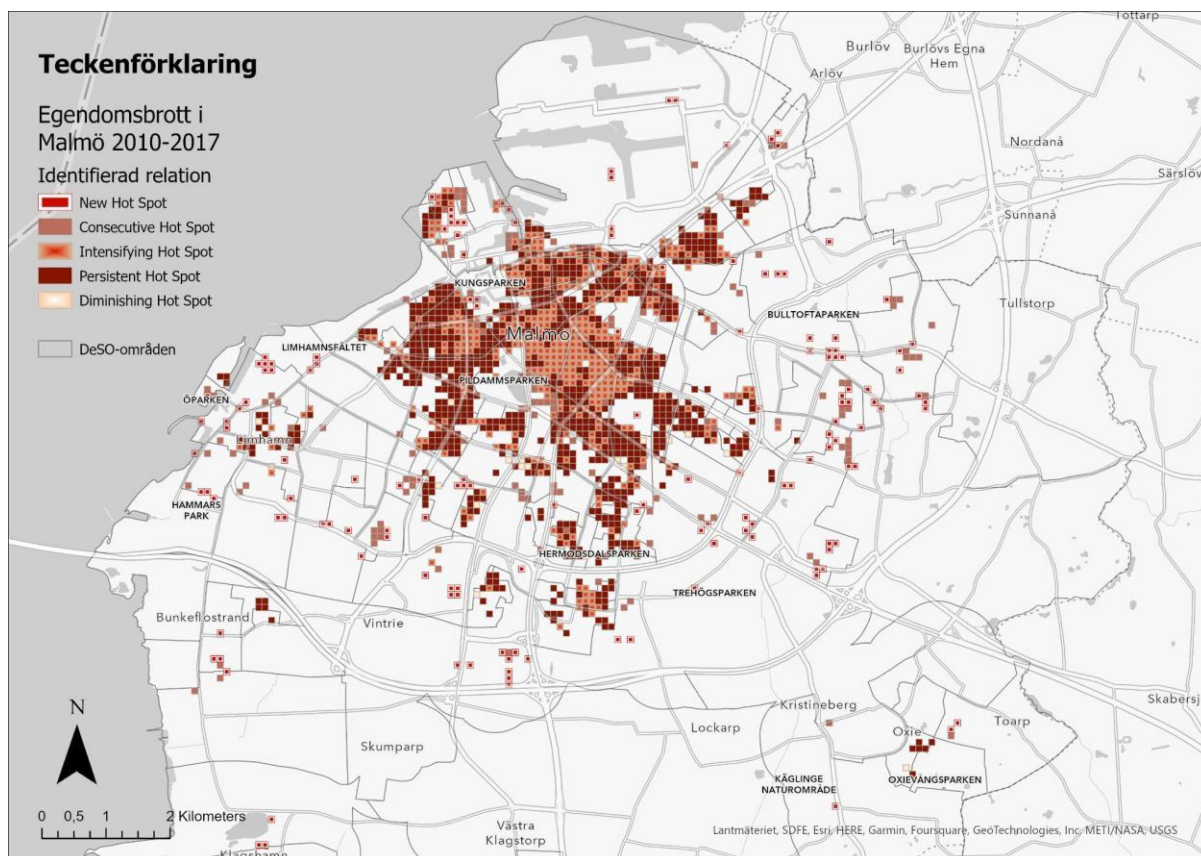
I klassen Intensifying Hot Spot ser vi kanske mest intressant en klustring runt Kirsebergsstaden och i utkanten av klustringar av Persistent Hot Spots, kanske främst runt områden kring Möllevången och Pildammsparken. Vi ser även mindre mönster identifierade runt Fosie och Östra Söderkulla likt klassen ovan. Förekomsten av klassen är alltså rätt koncentrerad till de centrala delarna av Malmö.

Klassen Persistent Hot Spot är överrepresenterad i resultatet med ett stort antal rutor identifierade, främst i de centrala delarna av Malmö som Möllevången, Centrum och kring Kirsebergsstaden. Även större klustringar är tydliga runt Rosengård centrum och in mot Annelund och Möllevången. Vi ser även några mindre grupperingar av Persistent Hot Spots i området kring Oxie, Fosie och Östra Söderkulla.

Diminishing Hot Spot är den minst förekommande klassen och förekommer i en mindre klustring i centrala Malmö, en runt Nobelvägen vid Möllevången och ett par sporadiska förekomster i Rosengård centrum.

Egendomsbrott

I figur 10 ser vi resultatet från emerging hot spot-analysen baserad på data över egendomsbrott mellan åren 2010–2017. Spridningen av identifierade mönster är mindre koncentrerad än i analysen av våldsbrott och sprider sig ut mer än den ovanstående analysen gjort.

Figur 10. Emerging hotspotanalys föreställande egendomsbrott mellan 2010–2017.

Klassen New Hot Spot förekommer i mindre utsträckning inom de centrala delarna av Malmö med en lite större klustring i Västra hamnen och vi ser en större utbredning av klassen runt Limhamn. Vidare har klassen en utbredning likt en cirkel runt mellersta Malmö.

I klassen Consecutive Hot Spot ser vi en mindre utbredning runt Pildammsparken och en mindre klustring i Västra hamnen. Vi ser även en sporadisk klustring i mitten av nordöstra Malmö samt i området mellan Lorensbergsgatan och Bellevuevägen.

I klassen Intensifying Hot Spot ser vi en stor koncentration i centrala Malmö, med en extra stor koncentration i områden kring Möllevången och Slottsstaden. Sporadiska (men koncentrerade mönster) identifieras även i områden kring Centralstationen och Kirsebergsstaden. Även mindre kluster kring Fosie, Östra Söderkulla och Västra hamnen har identifierats.

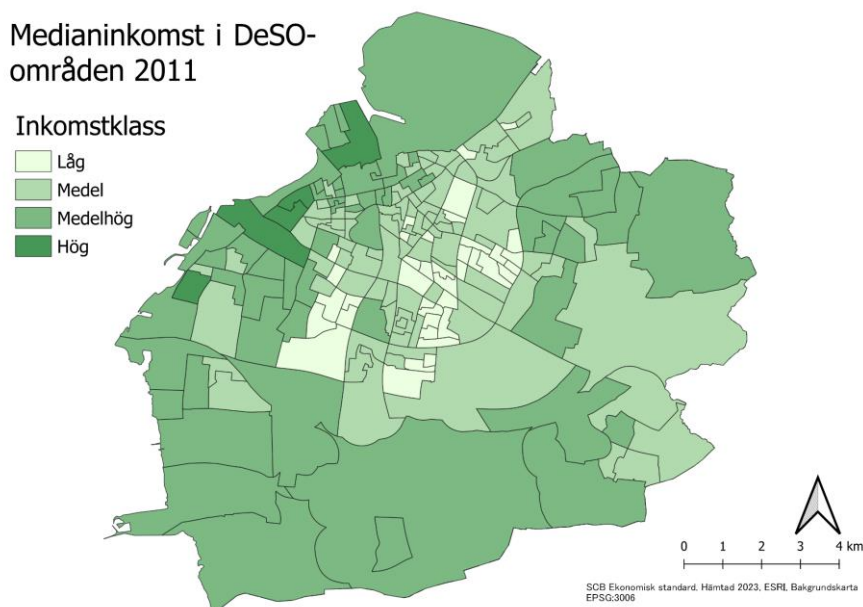
Klassen Persistent Hot Spot ter sig likt klassen ovan och förekommer ofta i anslutning till denna. Vi ser större klustringar runt Ribersborg, Mellanheden, Nya Bellevue och Solbacken. Klustringar förekommer även i Rosengårds Centrum, Fosie och Västra Skrävlinge. Klassen är tillsammans med Intensifying Hot Spot det mest överrepresenterade identifierade mönstret i analysen.

Slutligen är klassen Diminishing Hot Spot det minst representerade mönstret i kartan. Endast ett fåtal mönster har identifierats och en svag klustring kan ses mellan Södervärn och Södertorp.

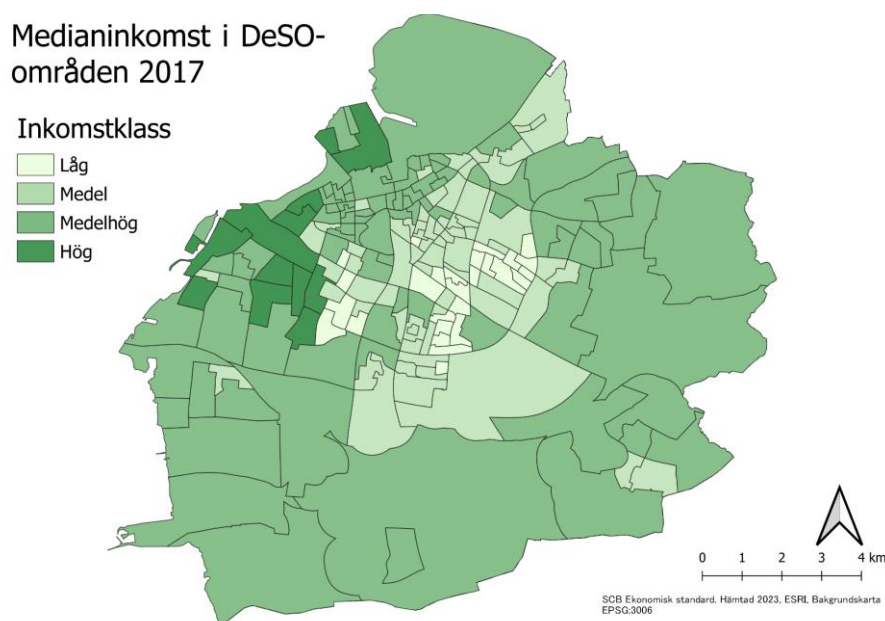
Skillnader föreligger mellan egendoms- och våldsbrott. Egendomsbrottens geografi är mindre koncentrerad till stadskärnan utan sprids i stället utåt likt en ring. Våldsbrotten är i stället betydligt mer koncentrerade till centrum.

4.2. Gentrifiering i Malmö mellan åren 2010–2017

I *figur 11* och *12* ser vi medelinkomst i Malmös DeSO-områden åren 2011 och 2017. Mellan åren har flera förändringar skett. Över lag har medelinkomsten ökat, vilket vi dels ser i en mindre andel låginkomstområden, dels i en högre andel höginkomstområden. 2011 klassas fem DeSO-områden som höginkomstområden, medan det 2017 finns 13 områden som klassas som höginkomstområden. Vidare har antalet låg och medelinkomstområden minskat, och medelhöginkomstområden ökat från 2011 till 2017.

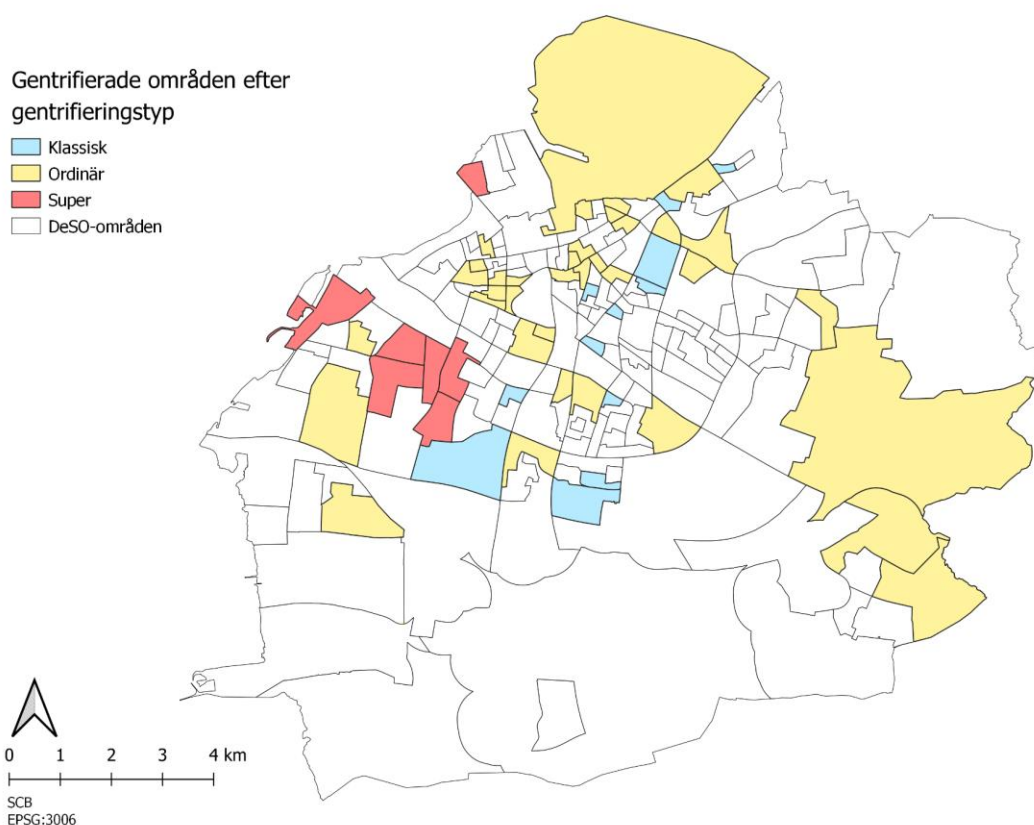
Figur 11. Karta föreställande medianinkomst på DeSO-nivå i Malmö år 2011

Figur 12. Karta föreställande medianinkomst på DeSO-nivå i Malmö år 2017

4.2.1. Gentrifierade områden i Malmö 2011–2017

I *figur 13* (gentrifierade områden i Malmö stad 2011–2017) ser vi områden som genomgått tre olika typer av gentrifiering, i enlighet med Hedin m.fl., (2012). Vi ser en stor andel områden som genomgått en ordinär gentrifiering, alltså att de gått från en dominerande andel invånare i medelinkomstklassen till att den dominerande andelen invånare i stället befinner sig i den medelhöga inkomstklassen. Vidare ser vi 12 områden som genomgått en klassisk gentrifiering, där området gått från att vara dominerande låginkomstklass till att vara dominerade medelinkomstklass. Slutligen ser vi 7 områden som genomgått en supergentrifiering, där demografin skiftat från dominerande medelinkomstklassen till att bli dominerande av höginkomstklassen.

Figur 13. Karta föreställande DeSO-områden som identifierats genomgått en gentrifiering mellan åren 2011–2017. Uppdelat efter klassisk-, ordinär- eller supergentrifiering.

4.3. Sambandet mellan brott och inkomst

I detta avsnitt kommer rumsliga samband mellan våra variabler att redovisas. Redovisningen sker genom spridningsdiagram. Spridningsdiagrammen redovisas först för alla brott, därefter differentierat mellan brottstyp. Först redovisas en mer övergripande analys av relationen mellan brott och gentrifering. Därefter följer mer detaljerade analyser för att tydligare undersöka sambandet.

4.3.1. Totalt antal rapporterade brott

I *bilaga 2a* ser vi ett diagram föreställande sambandet mellan antalet rapporterade brott och medianinkomst år 2011. Diagrammet visar det totala antalet rapporterade brott (y) och ekonomisk standard (x) år 2011 per DeSO-område i Malmö. I mitten av diagrammet ser vi den linjära trendlinjen som visar sambandet mellan den oberoende variabeln och den beroende variabeln. Sambandet kan beskrivas som negativt vilket innebär att områden med högre ekonomisk standard ser en lägre andel rapporterade brott, eller som positivt, alltså att områden som ser en högre ekonomisk standard även ser en högre andel rapporterade brott. Sambandet i *bilaga 2a* kan förklaras som svagt negativt med formeln $y = -0,1682x + 107,22$. Vi ser även att den förklarande variationen av y är $R^2 = 0,016$, alltså kan 1,6% av y förklaras med hjälp av x . Det innebär att bara en liten andel av variationen hos den beroende variabeln kan förklaras av den oberoende variabeln. I *bilaga 2b* ser vi samma variabler för år 2017. Diagrammet visar ett svagt negativt samband och den förklarande variationen är låg ($R^2 = 0,0007$). Det innebär att en väldigt liten andel av variationen hos den beroende variabeln kan förklaras av den oberoende variabeln. Det tyder även på att sambandet blivit svagare över tid.

Eftersom analysen är av en longitudinell dager har även diagram föreställande förändringen över tid skapats. I *diagram 1* ser vi utvecklingen av den totala brottslighetsgraden och den ekonomiska standarden mellan 2011 och 2017. Sambandet kan förklaras som svagt negativt. Vi ser även att den förklarande variationen av y är $R^2 = 0,011$, alltså kan 1,1% av y förklaras med hjälp av x . Det innebär att bara en liten andel av variationen hos den beroende variabeln kan förklaras av den oberoende variabeln och att det i princip inte finns ett samband mellan variablerna.

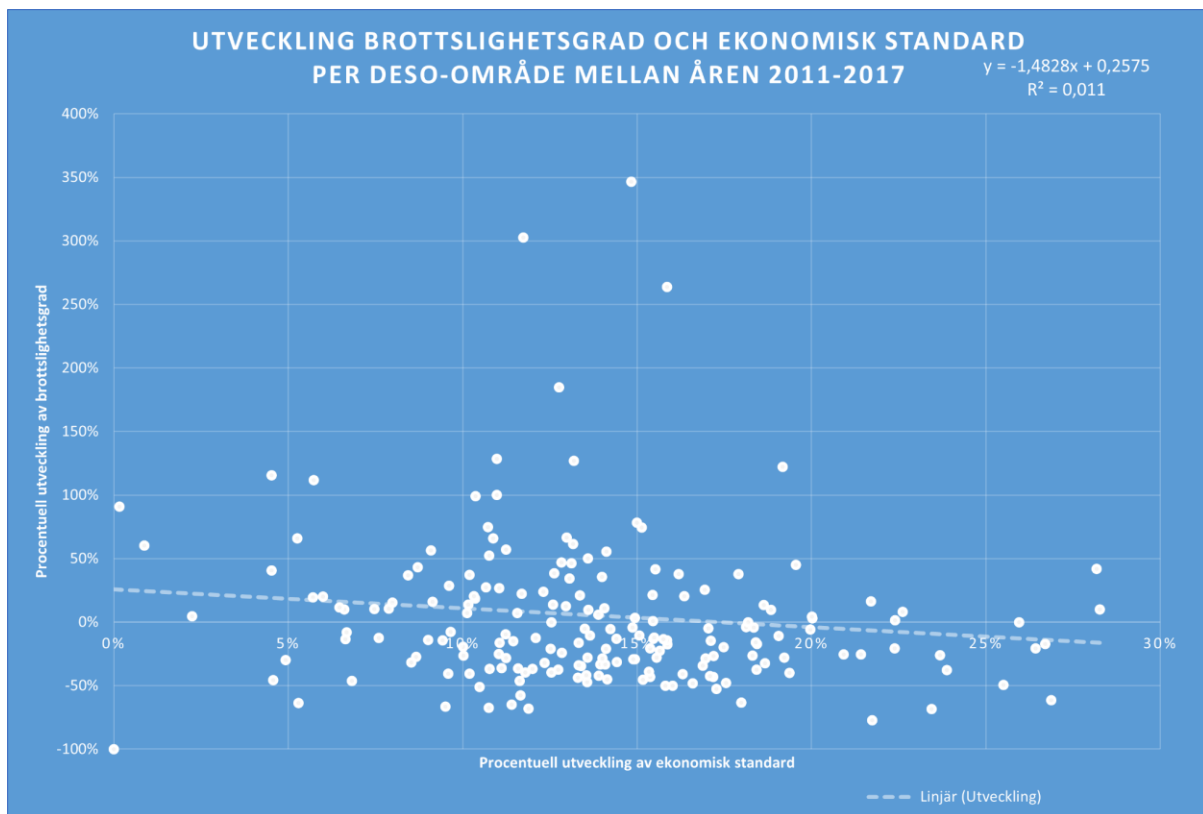

Diagram 1. Utveckling av brottslighetsgrad och ekonomisk standard mellan åren 2011–2017

4.3.2. Rumsligt samband per brottstyp

För att beräkna sambandet mellan gentrifieringsvariabeln (ekonomisk standard) och brottslighetsgraden har diagram med korrelationskoefficienten r skapats. Det har skapats två set med diagram där vi differentierar mellan brottstyper.

Våldsbrott

Nedan följer tre tabeller som visar sambandet mellan våldsbrott och den ekonomiska standarden. Diagrammen är uppdelade efter 2011, 2017 och utvecklingen mellan 2011 och 2017.

I *bilaga 3a* ser vi ett diagram föreställande det totala antalet rapporterade våldsbrott och den ekonomiska standarden 2011. Diagrammet visar det totala antalet rapporterade våldsbrott (y) och ekonomisk standard (x) år 2011 per DeSO-område i Malmö. I mitten av diagrammet ser vi den linjära trendlinjen som visar sambandet mellan den oberoende variabeln och den beroende variabeln. Sambandet kan förklaras som svagt negativt med formeln $y = -0,0603x + 25,745$. Vi

ser även att den förklarande variationen av y är $R^2 = 0,0241$, med andra ord kan 2,4% av y förklaras med hjälp av x. Alltså kan bara en liten andel av variationen hos den beroende variabeln förklaras av förändringar i den oberoende variabeln. I *bilaga 3b* ser vi samma variabler för år 2017. Sambandet kan här förklaras som svagt negativt. Vi ser även att den förklarande variationen av y är $R^2 = 0,0824$, alltså kan 8,2% av y förklaras med hjälp av x. En lite större del av variationen hos den beroende variabeln kan därmed förklaras av förändringen hos den oberoende, än i relationen som påvisas i diagram *bilaga 3a*, och sambandet har således blivit starkare över tid.

I *diagram 2* ser vi utvecklingen av den ekonomiska standarden (x) samt utvecklingen av våldsbrott (y) per DeSO-område i Malmö stad mellan åren 2011–2017. I diagrammet ser vi att sambandet mellan utveckling av våldsbrott och ekonomisk standard är $y = -4,3556x + 0,9882$. Sambandet är därmed negativt, vilket innebär att i takt med att den ekonomiska standarden ökar, minskar även våldsbrotten något. Den förklarade variationen ser vi i $R^2 = 0,0251$, vilket ger en förklarad variation på 2,51% vilket är väldigt lågt. Den oberoende variabeln (ekonomisk standard) förklarar alltså bara en liten del av den beroende variabeln (våldsbrott). I tabellen ser vi ett antal extremvärden där den ekonomiska standarden ökat med 10–20%. Utvecklingen av våldsbrott ses här ha en procentuell ökning med 150–500%.

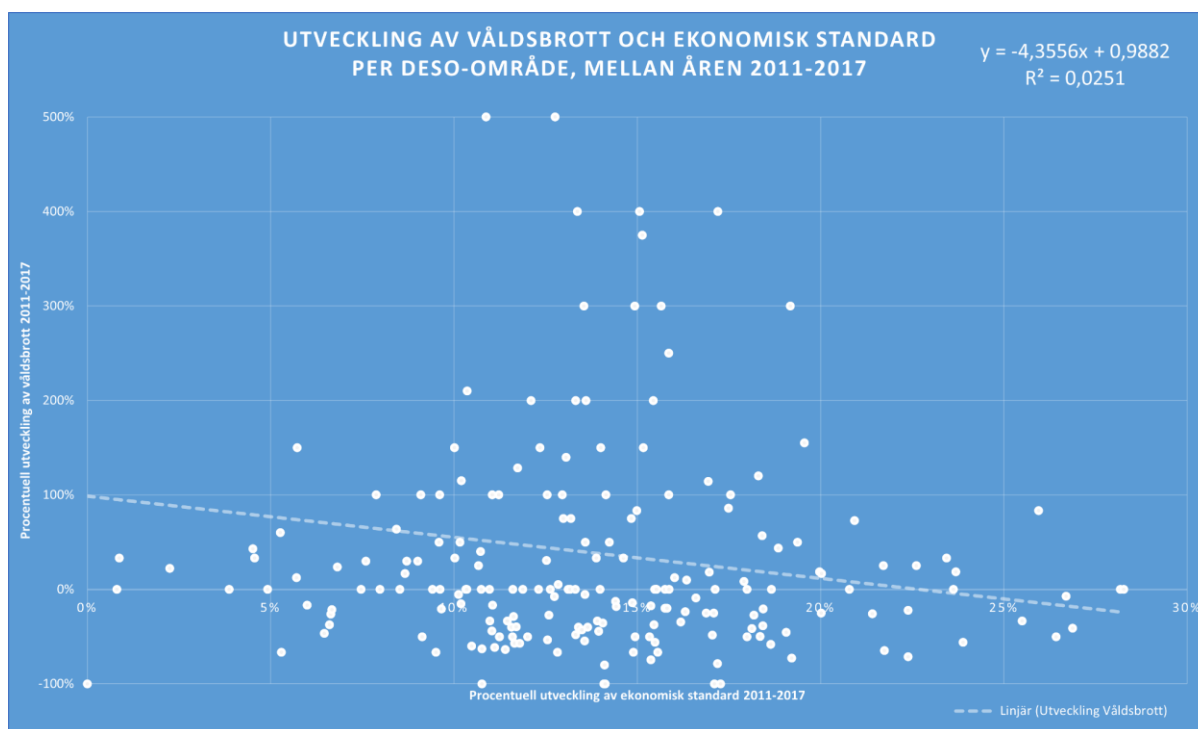

Diagram 2. Utveckling av våldsbrott och ekonomisk standard mellan åren 2011–2017

Egendomsbrott

Nedan följer tre tabeller som visar sambandet mellan egendomsbrott och den ekonomiska standarden. Diagrammen är uppdelade efter 2011, 2017 och utvecklingen mellan 2011 och 2017.

I *bilaga 4a* ser vi ett diagram föreställande sambandet mellan det totala antalet rapporterade egendomsbrott och den ekonomiska standarden 2011. Diagrammet visar det totala antalet rapporterade egendomsbrott (y) och ekonomisk standard (x) år 2011 per DeSO-område i Malmö. I mitten av diagrammet ser vi den linjära trendlinjen som visar sambandet mellan den oberoende variabeln och den beroende variabeln. Sambandet kan förklaras som svagt negativt med formeln $y = -0,1079x + 81,472$. Vi ser även att den förklarande variationen av y är $R^2 = 0,0111$, alltså kan 1,1% av y förklaras med hjälp av x . Det innebär att bara en väldigt liten del av variationen av den beroende variabeln kan förklaras med hjälp av den oberoende variabeln. I *bilaga 4b* ser vi samma variabler år 2017. Sambandet kan förklaras som svagt positivt med formeln $y = -0,0334x + 45,231$. Vi ser även att den förklarande variationen av y är $R^2 = 0,0012$, alltså kan 0,012% av y förklaras med hjälp av x . Det innebär att bara en väldigt liten del av variationen av den beroende variabeln kan förklaras med hjälp av den oberoende variabeln.

I *diagram 3* ser vi utvecklingen av den ekonomiska standarden (x) samt utvecklingen av egendomsbrott (y) per DeSO-område i Malmö stad mellan åren 2011–2017. I diagrammet ser vi att riktningen på sambandet är $y = -1,6345 + 0,2161x$, vilket indikerar en svag negativ riktning. Detta innebär i takt med att den ekonomiska standarden ökar, så sjunker även brottslighetsgraden något. I och med att $R^2 = 2,424\%$ ser vi även att den oberoende variabeln bara förklarar en liten del av variationen hos den beroende. I diagrammet ser vi en trend liknande den för våldsbrott, där ett litet antal extremvärden identifieras där den ekonomiska standarden ökat med ca 10–20%, om än en svagare sådan bland egendomsbrott. Annars ligger värdena rätt koncentrerat mellan -50% och 50%, oberoende av utvecklingen av den ekonomiska standarden. Trots att inga tydliga samband har identifierats genom dessa analyser så kan viktiga variationer döljas. Därav tillkommer nästa analys, där analysen delas upp efter brotts- och gentrifieringstyp.

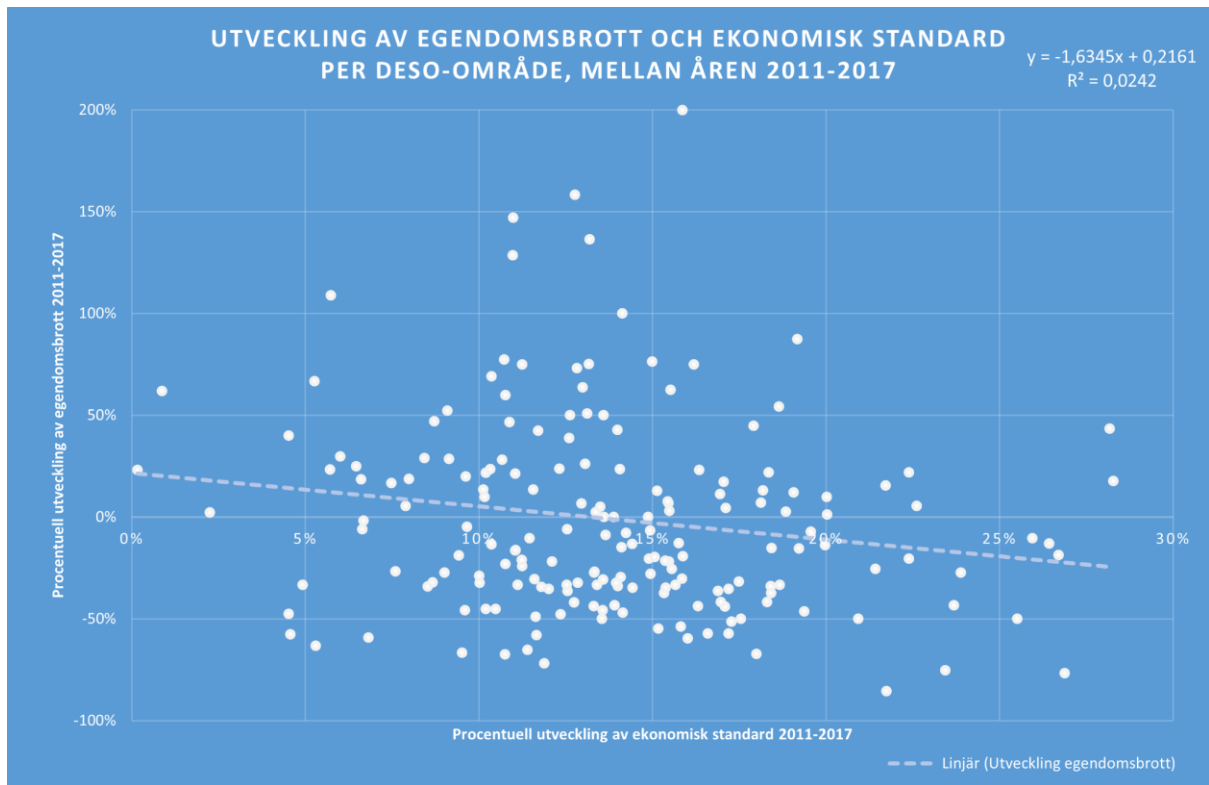

Diagram 3. Utveckling av egendomsbrott och ekonomisk standard mellan åren 2011–2017

4.4. Brottslighet inom gentrifierade områden

I *figur 14* ser vi den procentuella förändringen av totalt antal rapporterade brott i Malmö mellan åren 2011 och 2017, samt förändringen uppdelad efter gentrifieringstyp. I Malmö i stort minskade brottsligheten med 8,3% från 2011–2017. Malmö såg samtidigt en befolkningstillväxt på 10,1%. Alltså har brottslighetsgraden tydligt minskat över lag i Malmö stad.

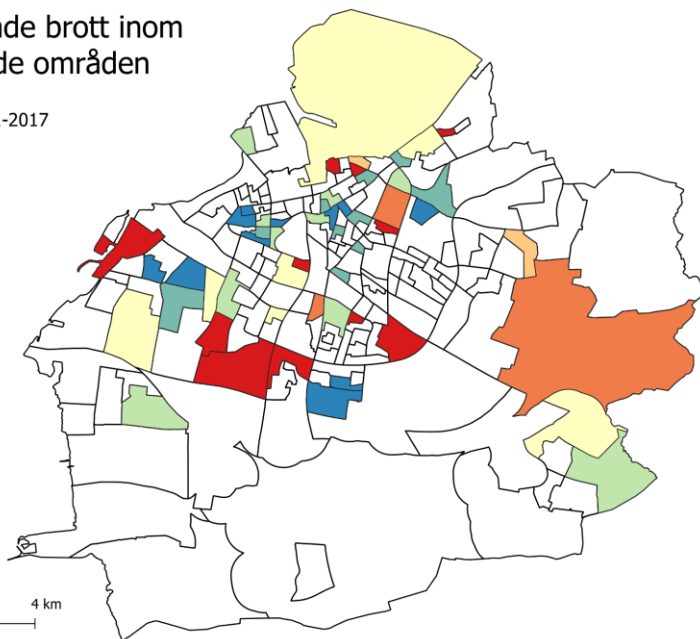
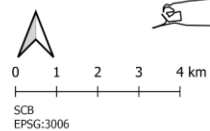
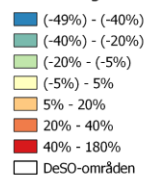
I *tabell 1* ser vi hur brottslighetsnivån förändrats inom gentrifierade områden, totalt och efter gentrifieringstyp, samt hur den förändrats i områden som inte genomgått en gentrifiering. I de områden som vi har identifierat som gentrifierade har 57% upplevt en minskad brottslighet. Motsvarande siffra för de som inte har gentrifierats är 50%. Vidare ser vi att områden som genomgått en klassisk gentrifiering har en större andel områden som sett en ökning av rapporterade brott. I dessa områden har 41% av områdena sett en ökning av brottslighet, 50% sett en minskning och 9% av områdena har haft en oförändrad brottslighetsgrad. Områden som genomgått en ordinär gentrifiering ses ha en större andel områden som ser en minskning i rapporterade brott, med 60%. Motsvarande har 25% av områden som genomgått en ordinär gentrifiering sett en ökning av rapporterade brott. Vidare har rapporterade brott minskat inom 56% av områden som genomgått en supergentrifiering, respektive ökat inom 28% av områdena. Slutligen har den totala andelen rapporterade brott ökat inom 30%, minskat i 57% och varit oförändrade inom 13% av de gentrifierade områdena.

	Klassisk (N=12)	Ordinär (N=35)	Super (N=7)	Gentrifierade områden (N=54)	Övriga områden (N=147)
Minskat	50%	60%	56%	57%	50%
Ökat	41%	25%	28%	30%	38%
Oförändrat	9%	15%	14%	13%	12%

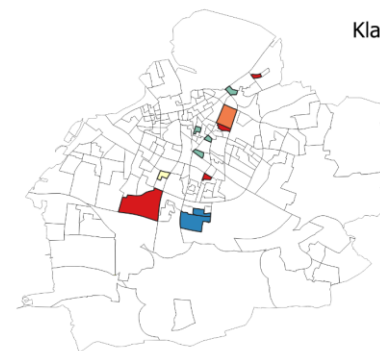
Tabell 1. Gentrifierade DeSO-områden respektive övriga DeSO-områden som genomgått en minskning, ökning eller upplevt en oförändrad brottslighetsgrad mellan åren 2011–2017

Rapporterade brott inom gentrifierade områden

Förändring 2011-2017

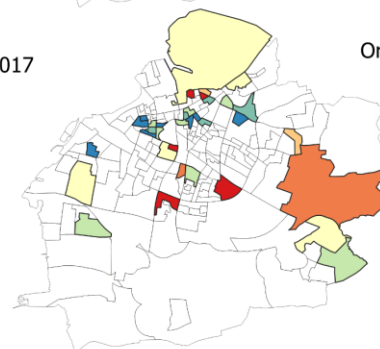
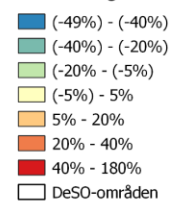

Klassisk gentrifiering

Ordinär gentrifiering

Förändring 2011-2017

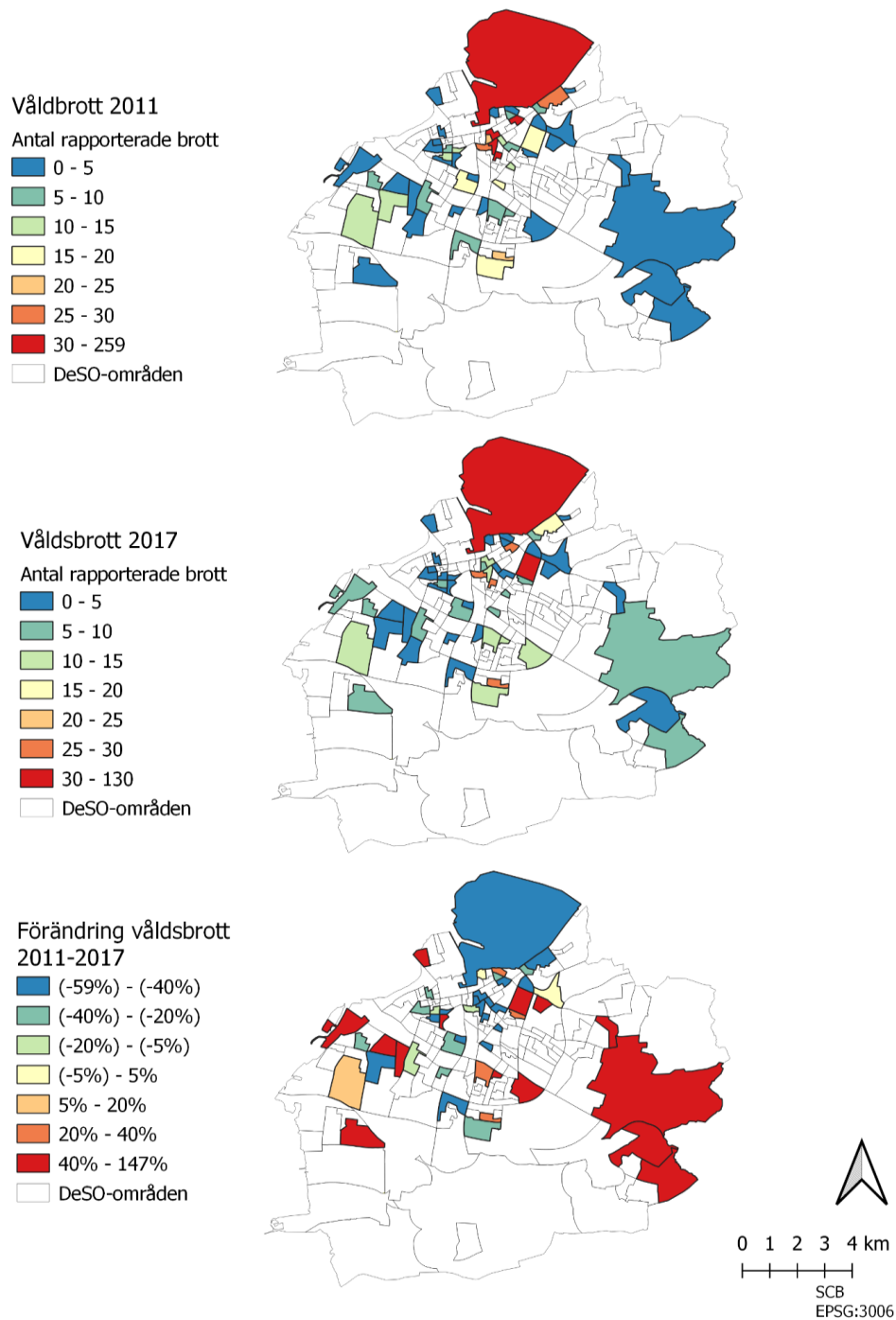
Supergentrifiering

Figur 14. Förändring av rapporterade brott inom gentrifierade områden, samt uppdelat efter gentrifieringstyp

Våldsbrott

I *figur 15* ser vi de områden som identifierats genomgått en gentrifieringsprocess. Områdena har sedan tillskrivits data över rapporterade våldsbrott 2011, 2017 samt utvecklingen över tid.

Figur 15. Antal rapporterade våldsbrott år 2011, 2017 samt förändring mellan 2011–2017

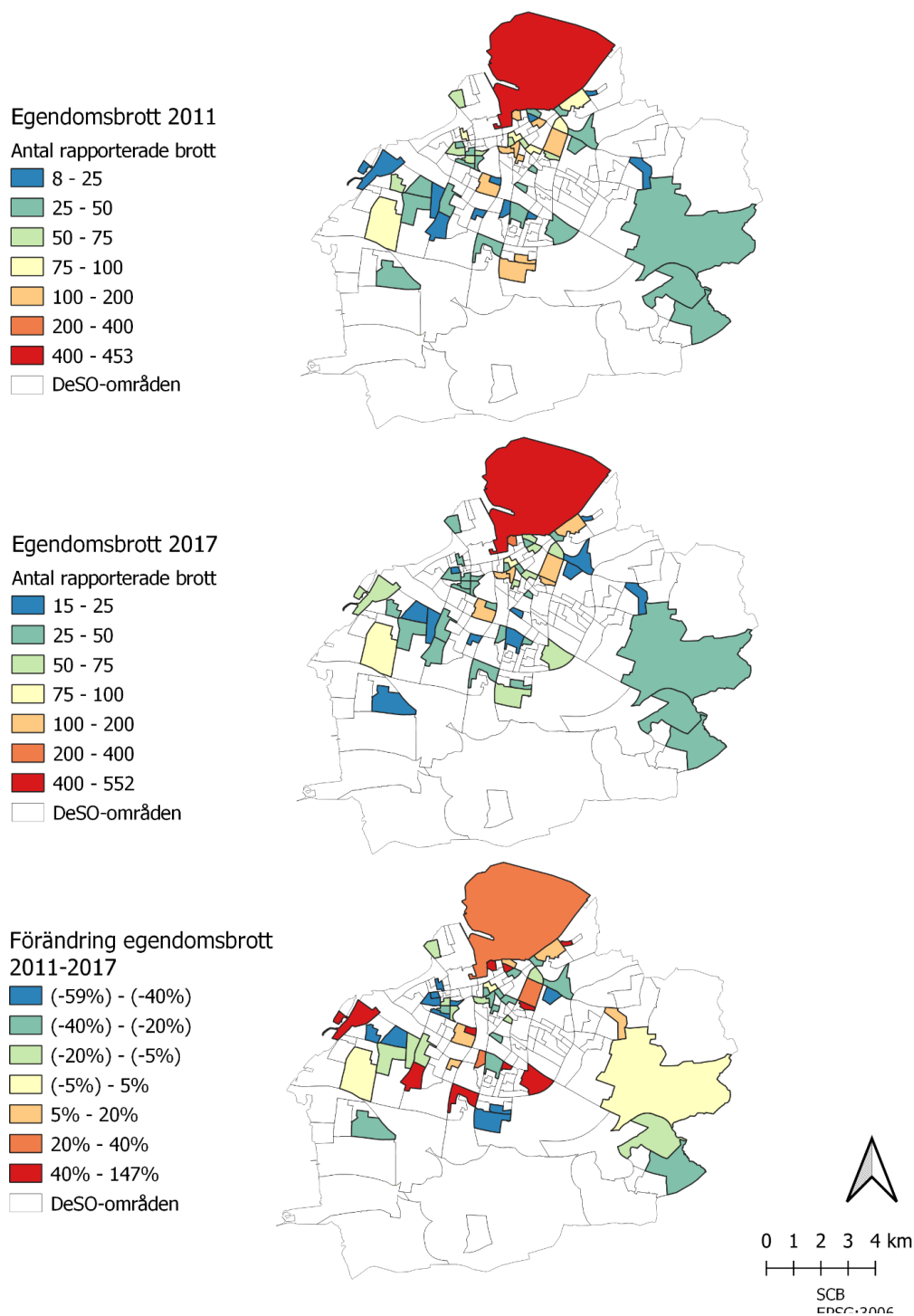
Både 2011 och 2017 ser vi en koncentration av ett högre antal rapporterade brott i centrala Malmö, med undantag för området mellan Almvik och Hyllie där brottslighetsnivån legat mellan 10–25 rapporterade brott. Den största utvecklingen har skett inom områden där det 2011 varit ett lågt antal rapporterade våldsbrott, och som även 2017 har ett relativt lågt antal i absoluta tal i förhållande till övriga DeSO-områden. Mest intressant är kanske området vid Annelund som gått från att ha 15–20 rapporterade brott 2011, till att ha över 30 rapporterade brott 2017. Vidare ser tre mindre DeSO-områden i centrum en stor förändring från över 30 rapporterade våldsbrott 2011 till att ha mellan 5–15 rapporterade våldsbrott 2017. Ett övergripande mönster är även en generell minskning av rapporterade våldsbrott i centrala Malmö, medan antalet rapporterade våldsbrott ökat mest i DeSO-områden i mellersta och utkanten av staden. Många av de områden som sett den största ökningen har dock bara rört sig i den lägsta klassen (0–5 rapporterade våldsbrott) både år 2011 och 2017 och kan därför sett en procentuellt större ökning, trots att den absoluta ökningen fortsatt är låg. I tabell 2 ser vi hur många områden som rapporterade våldsbrott minskat respektive ökat inom, både inom gentrifierade områden samt inom områden som inte identifierats genomgått en gentrifieringsprocess. Vi har identifierat en större minskning av våldsbrott inom gentrifierade DeSO-områden. I 57% av de gentrifierade områdena har våldsbrotten minskat, med en motsvarande siffra på 36% för övriga områden. Vidare ser vi en ökning av våldsbrotten i 38% av de gentrifierade områdena, med motsvarande 41% i övriga områden. Vidare ser vi att av de områden som genomgått en supergentrifiering så har 57% upplevt en ökning av rapporterade våldsbrott från 2011 till 2017, medan motsvarande siffra är 33% och 30% för områden som genomgått en klassisk respektive en ordinär gentrifiering. Tabellen visar även en relativt likartad förändring i rapporterade våldsbrott i områden som genomgått antingen en klassisk eller en ordinär gentrifiering, där fler områden sett en minskning av våldsbrott än i övriga områden, samt färre områden sett en ökning än i övriga områden.

Utveckling	Klassisk (N=12)	Ordinär (N=36)	Super (N=7)	Gentrifierade områden (N=55)	Övriga områden (N=147)
Minskning	50%	54%	28,5%	57,5%	36,2%
Ökning	33%	30%	57%	38,5%	41,3%
Oförändrat	17%	16%	14,5%	4,5%	22,5%

Tabell 2. Gentrifierade DeSO-områden respektive övriga DeSO-områden som genomgått en minskning, ökning eller upplevt en oförändrad brottslighetsgrad i rapporterade våldsbrott mellan åren 2011–2017

Egendomsbrott

I figur 16 ser vi rapporterade egendomsbrott för 2011 och 2017, samt utvecklingen mellan åren inom områden som vi tidigare identifierat genomgått en gentrifieringsprocess.

Figur 16. Antal rapporterade våldsbrott år 2011, 2017 samt förändring mellan 2011–2017

Över lag har antalet rapporterade egendomsbrott inom de gentrifierade områdena sett relativt likadant ut både 2011 och 2017, med större utvecklingar i områden som sett en lägre grad rapporterade egendomsbrott 2011. I kontrast till våldsbrott ser vi en bredare fördelning av egendomsbrott, där även områden i mellersta delarna av Malmö ser högre antal rapporterade egendomsbrott. Exempelvis ser vi en hög utveckling av egendomsbrott i Limhamn, där det gått från mellan 8–25 rapporterade brott 2011 till mellan 50–75 rapporterade brott 2017. Utöver detta har de generellt största förändringarna skett i både centrala delar samt i Malmös mellanområden. I tabell 3 ser vi hur många områden som rapporterade egendomsbrott minskat respektive ökat inom, både inom gentrifierade områden samt inom områden som inte identifierats genomgått en gentrifieringsprocess. Vi har identifierat en ökning av egendomsbrott inom gentrifierade DeSO-områden. I 36% av de gentrifierade områdena har egendomsbrotten ökat, med en motsvarande siffra på 18,3% för övriga områden. En stor minskning har även skett inom gentrifierade områden med 58%, men den är avsevärt lägre än i övriga områden där motsvarande siffra är 73,2%.

I tabellen ser vi andelen områden som sett en minskning, ökning eller haft en oförändrad nivå av rapporterade egendomsbrott från 2011 till 2017. Tabellen visar att områden som genomgått en ordinär- eller supergentrifiering sett en relativt likartad förändring. Över lag har en högre andel av de gentrifierade områdena sett en ökning än övriga områden där vi ser 42%, 30% och 28,5% för klassisk-, ordinär- respektive supergentrifierade områden mot 18,5% i övriga områden. Vidare har en lägre andel gentrifierade områden sett en lägre minskning än i övriga områden. Den lägsta andelen områden som sett en minskning finner vi i områden som genomgått en klassisk gentrifiering, där 50% av områdena upplevt ett minskat antal rapporterade egendomsbrott. Detta kan ställas mot de 73,5% av områden som inte genomgått en gentrifieringsprocess.

Utveckling	Klassisk (N=12)	Ordinär (N=36)	Super (N=7)	Gentrifierade områden (N=55)	Övriga områden (N=147)
Minskning	50%	61,5%	57%	58%	73,2%
Ökning	42%	30%	28,5%	36%	18,3%
Oförändrat	8%	8,5%	14,5%	6%	8,5%

Tabell 3. Gentrifierade DeSO-områden respektive övriga DeSO-områden som genomgått en minskning, ökning eller upplevt en oförändrad brottslighetsgrad i rapporterade egendomsbrott mellan åren 2011–2017.

5. Analys och diskussion

Resultatet från de genomförda analyserna ställs i det här avsnittet mot de teorier som redogjorts för i avsnitt 2.4. Vi ämnar här tolka, förklara och jämföra resultatet. Kapitlet delas upp i tre delar utefter uppsatsens frågeställningar.

5.1. Hur har brottsligheten förändrats geografiskt mellan åren 2010–2017?

Genom resultatet presenteras flera analyser som visar på brottsutvecklingen i Malmö mellan både 2010–2017 och 2011–2017. Även om vissa standsdelar upplevt en ökning i brottslighet, så har brottsligheten över lag minskat i Malmö mellan åren. Vi ämnar nu analysera förändringarna och ställa dessa i relation till teori och tidigare empiri. I ett senare avsnitt analyserar vi skillnaderna mellan de två valda brottstyperna och dess utbredning. Emerging hotspot-analyserna är ett resultat som talar för var och hur brottsligheten i Malmö förändrats från 2010–2017 och används därför för att besvara frågeställningen som detta avsnitt behandlar.

I emerging hotspot-analysen av våldsbrott uppdagades intressanta mönster i klasserna Intensifying- och Persistent hot spots. Ett första mönster som blir tydligt är att antalet rapporterade brott ökat (intensified) i området kring Kirsebergstaden, strax öster om centrala Malmö, samt omkring kluster av varaktiga hotspots (persistent). Detta kan indikera en utbredning av brottsligheten och att den trycks utåt, trots att den inte ökar över lag. Det indikerar även att brottslighetsgraden minskat på andra platser, vilket vi ser i klassen Diminishing hot spots. Analysen visar då en minskande nivå av brottslighet i centrala delar av Malmö, runt Möllevången samt sporadiskt i centrala Rosengård. Vidare ser vi i analysen av egendomsbrott i emerging hotspot-verktyget att en stor andel av centrala Malmö ser intensifierade antal rapporterade egendomsbrott, främst i och kring Möllevången, vid Triangeltorget och Slottstaden samt i Västra Hamnen. Kring denna klass ser vi en stor andel av klassen Persistent hot spot som rör sig ut från centrum likt kilar. Slutligen ser vi den största andelen av klassen New hot spot i en ring runt mellersta Malmö, med koncentrationer i och runt Bulltofta.

De mönster som Emerging hotspot-analyserna visar återspeglas delvis i *figur 8*. Vi ser här ett antal DeSO-områden i centrala Malmö som ser en ökning i rapporterade brott, samt en ökning av rapporterade brott kring Rosengård centrum. Runt Möllevången ser vi en relativ minskning av rapporterade brott över lag. I de mellersta delarna samt i utkanterna av Malmö har antalet rapporterade brott ökat. *Figur 8* visar generellt på en trend att mer centrala DeSO-områden ser en minskning i brottslighet, medan DeSO-områden i mellersta och ytterkanten av Malmö i högre grad upplever en ökning. Detta avspeglas även i *figur 8* där vi ser förändringen i absoluta tal, där den största andelen ökningar sker i mellersta och de yttre delarna av Malmö.

Ernest Burgess menar att brott främst förekommer i zon 3 (den s.k. transitionszonen) (Nickerson, 2023). Vid analys av Malmös markanvändning och ekonomiska standard passar stadens urbana form inte helt in med Burgess' modell. I stället kan Hoyts sektormodell appliceras eftersom det går ut kilar går ut från centrum i emerging hotspot-analysen (se *figur 9* och *10*). Det är ett intressant mönster där fler samband behöver undersökas. Intensifierande hotspots finns i periferin vilket innebär att brottsligheten sprider sig utåt likt en centrifugeffekt. Markanvändningen är blandad på de platser där nya hotspots finns. Det föreligger inga tydliga geografiska mönster utöver centrala Malmö samt i de kilar som går ut från staden mittpunkt.

En gemensam nämnare för centrala områden med färre brott är att de är grönområden, med en avvikelse i Folkets park som upplever en högre brottslighet. Det kan kopplas till idén om markanvändning och brott inom crime geography som menar att parker och grönområden över lag upplever färre brott. Platser i de centrala delarna som upplever fler brott är främst köpcentrum och knutpunkter vilket knyter an till samma idé som menar att markanvändning till förmån för handel och transport upplever en högre grad av brottslighet (Wo, 2019). Samtidigt har vi inte tillgång till all brottsstatistik, olika brott kan därför vara vanligare i dessa områden. Områden med nybyggnation har även upplevt fler brott, exempelvis Västra Hamnen och Station Hyllie. Rent kosmetiska förändringar går inte att undersöka här vilket gör broken window-teorin svårapplicerad, det betyder dock inte att den inte kan spela in i verkligheten. Att industriområden och oanvänd mark upplever färre brott talar emot Wos (2019) idé om att dessa miljöer är kriminogena. Dock kan tänkas att bygget av områdena lett till en oreda och att detta i sin tur kan ha en inverkan på den upplevda ordningen i området - vilket då skulle kunna leda till att fler brott begåtts på dessa platser. I och kring byggarbetsplatser kan även tänkas att det finns en avsaknad av informella kontrollmekanismer, vilket teorin menar leder till att platser blir mer kriminogena.

Genom resultatet ser vi även att brottslighetens geografi ser olika ut beroende på brottstyp. I de centrala delarna har våldsbrotten minskat något samtidigt som egendomsbrotten har ökat. Centrala Malmö upplever flest brott i absoluta tal men det är samtidigt där den har minskat som mest. Men, även om brottsligheten över lag har minskat i centrum sker det samtidigt en starkare rumslig koncentration vilket kan utläsas i emerging hotspot-analysen. Vidare har även brottsligheten förändrats rumsligt i relation till gentrifieringstyp. Detta är något vi går djupare in på i nästföljande avsnitt.

5.2. Förändring av brottslighet inom gentrifierade områden

I *diagram 1, bilaga 2a* och *2b* ser vi sambandet mellan det totala antalet rapporterade brott och den ekonomiska standarden per DeSO-område år 2011, 2017 samt utvecklingen mellan 2011 och 2017. År 2011 ser vi en förklaringsgrad på 1,6% hos den beroende variabeln, år 2017 är motsvarande siffra 0,07% och utvecklingen mellan 2011 och 2017 visar en förklaringsgrad på 1,1%. Samtliga samband är svagt negativa. Tydligt blir att inga konkreta samband existerar mellan den beroende och den oberoende variabeln. Detta innebär att brottslighetsgraden står relativt opåverkad av förändringar i inkomstfördelning inom områden och att en högre ekonomisk standard inte nödvändigtvis betyder att området upplever en lägre nivå av brottslighet. Detta tyder på att andra faktorer påverkar brottslighetens utbredning. Det föreligger därför med stor sannolikhet andra variabler som spelar in i hur många brott ett område upplever.

Vid analys av kartor över olika typer av gentrifiering (klassisk, ordinär och super) föreligger det inga tydliga rumsliga mönster för var gentrifieringen sker, utan det ter sig snarare slumpartat. I tabell 1 redovisade vi förändring av brott i förhållande till olika typer av gentrifiering. I 56% av supergentrifierade DeSO-områden har brottsligheten minskat medan 60% av områden som har genomgått en ordinär gentrifiering har minskat. Här sticker klassiskt gentrifierade områden ut, både vad gäller ökning och minskning av brott. 50% av dem har upplevt en minskning och 28% av klassiskt gentrifierade områden har upplevt en ökning jämfört med ca 40% super- och ordinärt gentrifierade områden. Inga teorier förklarar denna kontrast eftersom tidigare forskning inte har differentierat mellan olika typer av gentrifiering vid studiet av crime geography. Vad som föreligger denna skillnad är svårt att utstaka vid en första anblick. Applicerar vi de teorier som lyfts i avsnitt 2.4. så kan vi tänka oss att gentrifieringsprocessen kan se olika ut beroende på områdets ursprungliga demografiska

utformning. I områden med en demografi dominerande av medelinkomsttagare finns kanske en större chans att de redan boende i området gynnas av gentrifieringen, än om platsen från början dominerats av låginkomsttagare. Detta eftersom låginkomsttagare i större mån bor i hyresrätt, medan medel- och höginkomsttagare oftare bor i ägda småhus eller bostadsrätter (SCB, 2017). Bor du i hyresrätt gynnas du inte lika väl av ett potentiellt räntegap i ditt bostadsområde, och ligger potentiellt i riskzonen att bli tvångsförflyttad genom hyreshöjningar eller omvandlingar av upplåtelseform. Detta kan i sin tur leda till att människor i låginkomstområden tvångsförflyttas och att den demografiska sammansättningen på platsen förändras vilket teorin menar kan leda till social disorganization och bortfall av informella kontrollmekanismer vilket i sin tur leder till att platsen blir mer kriminogen och upplever en högre brottslighetsgrad. Viktigt att ha i åtanke är att resultatet bygger på ett begränsat antal områden och det därav blir aningen svårt att generalisera.

Att klassiskt gentrifierade områden upplevt en ökning av våldsbrott kan därför kopplas till Baeten m.fl. (2017) studie om våldsamma och traumatiska gentrifieringsprocesser i Rosengård. Möjligen kan så pass uppbyggande processer leda till social disorganization, vilket i sin tur ökar platsens kriminogena egenskaper. Vad gäller den klassiska gentrifieringen finns det därmed likheter med USA, renoveringar och marknadsdrivna mekanismer som leder till uppbyggande gentrifieringsprocesser, trots den svenska statens starka roll (Hedin m.fl., 2012).

En annan diskussion som kan föras är att även om tidigare empiri inom forskningsfältet talar för att rapporterade brott ökar i anslutning till gentrifieringsprocessens startskede så är detta inget som den genomförda analysen kan påvisa. Snarare ser vi att det sällan, om inte alls, föreligger ett samband mellan de två variablerna. Med undantag för ett enstaka år så var förklaringsgraden aldrig högre än 2,4%. Detta innebär alltså att en ökning i medianinkomst inom ett grannskap inte leder till ett lägre antal rapporterade brott. Detta innebär att den stigmatisering som platser kan uppleva inför en gentrifiering sällan är befogad. Att använda en hög brottslighet på en plats som incitament för att implementera en gentrifieringsprocess har alltså visat sig vara felaktigt. I den mån vi mätt brottslighet och gentrifiering kan vi tydligt säga att en direkt korrelation mellan de två inte existerar och att löften om lägre brottslighet och tryggare bostadsområden efter en genomförd gentrifiering således inte behöver vara sanna.

5.3. Hur skiljer sig utvecklingen och sambanden mellan olika brottstyper?

I *avsnitt 4.3.* ser vi diagram föreställande brottslighetsgrad (alla rapporterade brott, rapporterade våldsbrott och rapporterade egendomsbrott) samt ekonomisk standard. Genom diagrammen ser vi att den oberoende variabeln sällan kan ses förklara mer än en bråkdel av utvecklingen av den beroende variabeln.

I *diagram 2, bilaga 3a och 3b* ser vi sambandet mellan våldsbrott och ekonomisk standard år 2011, 2017 samt den totala utvecklingen mellan 2011 och 2017. År 2011 ses förklaringsgraden hos den beroende variabeln vara 2,4%, år 2017 är samma siffra 8,2% och utvecklingen mellan 2011 och 2017 visar en förklaringsgrad på 2,51%. 2017 var sambandet mellan de två variablerna som allra starkast, och 2011 och den totala utvecklingen över tid visar likartade resultat. Samtliga samband är svagt negativa, alltså att våldsbrotten minskar i takt med att den ekonomiska standarden ökar.

I *diagram 3, bilaga 4a och 4b* ser vi sambandet mellan egendomsbrott och ekonomisk standard för år 2011, 2017 samt den totala utvecklingen mellan 2011 och 2017. De tre diagrammen visar att den oberoende variabeln bara kan förklara en bråkdel av den beroende variabeln. År 2011 var förklaringsgraden 1,1% med ett svagt negativt samband, år 2017 var samma siffra 0,012% med ett svagt positivt samband och utvecklingen mellan 2011 och 2017 visar en förklaringsgrad på 2,4% med ett svagt negativt samband. Utvecklingen visar en högre förklaringsgrad, vilken skulle kunna indikera att utvecklingen av egendomsbrott och utvecklingen av den ekonomiska standarden skett likartat, och att vissa områden som sett en större ekonomisk utveckling även ser en lägre andel egendomsbrott. Eftersom förklaringsgraden är så pass låg är detta dock ingen övergripande trend.

Den oberoende variabeln (ekonomisk standard) ses över lag ha en högre inverkan på antalet rapporterade våldsbrott, än dess inverkan på antalet rapporterade egendomsbrott. Antalet rapporterade våldsbrott ses alltså minska i takt med att den ekonomiska standarden inom DeSO-områdena blir högre. I *bilaga 3a* ser vi sambandet mellan våldsbrott och ekonomisk standard år 2011. Förklaringsgraden hos den beroende variabeln är här 2,4%.

Detta överensstämmer till del med teorin, där Barton m.fl. (2020) och Smith (2012) finner att gentrifieringsprocessen leder till en lägre nivå av icke-gängrelaterade våldsbrott, att

gentrifieringsprocessen har en positiv inverkan på brottslighetsgraden. Däremot ser vi ingen återspeglning av teorin i kategorin egendomsbrott. Boggess m.fl. (2023) och Gill (2022) som menar att brott mot fastigheter ökar i anslutning till gentrifieringsprocessen, vilket sambanden inte direkt visar. Trots detta är skillnaden i samband mellan de två brottstyperna intressanta och visar på vikten av differentiering mellan brottstyper. Våra teoretiska förväntningar om våldsbrott är därmed bekräftade.

Som kan utläsas i *diagram 1, 2 och 3* föreligger det mycket svaga samband mellan ökad inkomst och brottslighet. Korrelationen mellan brott och inkomst ligger ofta nära noll, vilket betyder att sambandet är mycket svagt. Det finns därför andra oberoende variabler som vi inte har inkluderat i vår analys som kan förklara brottslighetens utveckling. I diagrammen finns det kluster men även outliers, vissa områden har upplevt en mycket hög ökning av brott, samtidigt som den ekonomiska standarden inte nämnvärt påverkats.

I *tabell 2 och 3* ser vi andelen områden som sett en minskning respektive ökning i vålds- och egendomsbrott. Totalt ser vi att våldsbrotten minskar i högre grad än egendomsbrotten inom gentrifierade områden. Våldsbrotten har minskat med 57,5%. Motsvarande siffra i övriga områden är 36%. Våldsbrotten har även ökat i en lägre utsträckning inom de gentrifierade områdena, där 38,5% av de gentrifierade områdena ser en ökning av rapporterade våldsbrott, med en motsvarande andel på 41,3% inom övriga områden. Detta kan ställas i likhet med Smith (2012) och Barton m.fl. (2020) som identifierar en minskning av ej gängrelaterade våldsbrott i relation till gentrifieringsprocessen. Vidare visar även Boggess (2023) att antalet rapporterade brott inom gentrifierade områden över lag minskar. Våldsbrotten ser en något lägre, men ändå relativt likartad ökning i gentrifierade områden som i övriga områden.

Vidare ser vi att egendomsbrotten ser en större ökning inom gentrifierade områden än i övriga områden, där rapporterade egendomsbrott ökat inom 36% av de gentrifierade områdena motsvarande i 18,3% av övriga områden. Rapporterade egendomsbrott har även minskat i en lägre utsträckning inom gentrifierade områden där 58% av områdena sett en minskning med motsvarande 73,2% i övriga områden. Även detta överensstämmer med Boggess (2023) teori att gentrifieringsprocessen har en negativ inverkan på brott mot fastigheter.

Vidare ser vi en skillnad mellan brottsutvecklingen av våldsbrott och egendomsbrott i supergentrifierade områden mellan 2011–2017. I *tabell 2 och 3* (våldsbrott och egendomsbrott i procentandel per område ökning eller minskning) ser ett större antal av de supergentrifierade DeSO-områdena sett en ökning av våldsbrott än av egendomsbrott. 57,5% av de

supergentrifierade DeSO-områdena har sett ett ökat antal rapporterade våldsbrott. Av samma områden 28,5% ökning av rapporterade egendomsbrott. Minskningen i de bägge brottstyperna är spegelvänd, där 28,5% av de supergentrifierade DeSO-områdena upplevt en minskning av rapporterade våldsbrott, och 57,5% upplevt en minskning av egendomsbrott. Alltså ökar våldsbrotten i högre grad i supergentrifierade områden än vad egendomsbrotten gör. Detta går mot större delen av teorin som säger att gentrifieringsprocessen leder till en högre nivå av egendomsbrott och en lägre nivå av våldsbrott (Boggess, 2023; Gill m.fl., 2022; Smith, 2014). Vad som föreligger denna skillnad är svårt att utgöra på rak arm, och det blir inte minst svårt att dra några konkreta slutsatser eftersom det är så få områden som genomgått en supergentrifiering. Gill (m.fl., 2022) menar att gentrifieringsprocessen kan leda till högre nivåer av egendomsbrott eftersom gentrifierarna bygger om och renoverar området de flyttar in i, vilket ofta kan lämna hus och hem tomma under en period vilket utgör en större möjlighet för inbrott utan vidare följder. Vidare menar även MacDonald och Stokes (2020) att gentrifieringsprocessen kan leda till brottslighet i form av skadegörelse och oreda till följd av missnöje för gentrifieringen. Tänker vi då att ett område går från att vara ett högre medelinkomstområde till att bli ett höginkomstområde så kanske inte samma missnöje finns. Som nämnt tidigare är medel- och höginkomsttagare troligare att äga sin bostad, och en inflytt av mer bemedlade hushåll kan leda till en ökning i bostadens värde och områdets rykte, vilket i längden gynnar de tidigare boende. Detta kan kanske förklara den minskade andelen egendomsbrott, men det förklarar inte den ökade nivån av våldsbrott som dessvärre står vidare oförklarad i kontexten och utgör därför ett intressant område för vidare forskning.

5.4. Förslag till vidare forskning

Intressant för vidare studier hade varit analys där aktivitet tagits med i beaktning. Platser där fler människor vistas kan ofta uppleva en högre andel brott (Glaeser & Sacerdote, 1999, s. 241) vilket gör det till en viktig variabel att räkna med. Ett annat intressant fenomen är också hur brottsgeografen i klassiskt gentrifierade områden sticker ut – där minskningen inte är lika signifikant som i andra områden. Här skulle mer empiri, både kvalitativ och kvantitativ, behövas för att föra djupare diskussioner och analys kring social disorganization - alltså om områden som går från låg till medelinkomst genomgår en starkare social blandning än andra gentrifieringstyper.

Vidare kan vi tydligt se vikten av att differentiera mellan brottstyper, då det föreligger stora skillnader i utvecklingen av de bägge. Dessa skillnader gör sig tydliga i flertalet analyser som genomförts under arbetets gång. Det finns därför intresse för ytterligare differentieringar för att mer detaljerat se hur olika brott sammanfaller med den urbana utvecklingen. Den differentiering mellan gentrifieringstyper som Hedin m.fl. (2012) etablerat visar sig även vara av stor vikt och är ett intressant ämne för vidare studier. Analysen har visat tydliga skillnader mellan gentrifieringstyper och en mer djupdykande analys skulle vara väldigt intressant.

De genomförda GIS-analyserna har inte varit lagom detaljerade för att undersöka fenomenet spatial displacement, och därför kan detta utgöra ett spännande fokusområde för vidare forskning. Med grund i den analys vi gjort kan man se brottsutvecklingen år för år och göra en mer detaljerad longitudinell studie över ett mindre område. En analys av detta slag skulle kunna hjälpa förklara en del skillnader som vi genom arbetets gång identifierat och hade ytterligare gett grund för resultatet.

6. Slutsatser

Uppsatsen har fokuserat på relationen mellan brottslighet och gentrifiering i Malmö och ifall en sådan relation ens existerar. Analysen har genomförts med hjälp av GIS-programvara och Excel, och presenteras i kartor, diagram och tabeller. Den har delats in i två delar, med en första mer övergripande analys följt av en mer detaljerad sådan. Vidare innehar uppsatsen en stor kulturgeografisk relevans med grund i vårt sökande efter sociorumsliga samband mellan brottslighet och gentrifiering.

Resultaten redovisar hur brottsligheten förändrats geografiskt i Malmö mellan åren 2010–2017, hur den förändrats inom områden som genomgått olika gentrifieringsprocesser samt hur utveckling och samband skiljt sig mellan vålds- och egendomsbrott. Över lag har antalet rapporterade brott i Malmö minskat under studieperioden och analysen visar tydligt att en stor andel av minskningen har skett inom områden som identifierats som gentrifierade. Vidare har vi funnit att det föreligger stora skillnader i brottsutvecklingen beroende på brotts- och gentrifieringstyp.

Genom den övergripande analysens gång har sambandet mellan brott och gentrifiering gång på gång visats vara näst intill obefintligt, med färre undantag. Som nämnt i rapportens inledande

avsnitt kan gentrifieringens positiva inverkan på brottslighetsgraden användas som incitament för att låta ett område genomgå en gentrifieringsprocess. Baserat på de variabler vi använt i den övergripande analysen så existerar inte ett sådant samband, vilket leder till vidare spekulationer kring vad som föreligger brottslighetsgraden och vilka faktorer i gentrifieringsprocessen som kan tänkas påverka brottslighetsgraden positivt.

Resultatet från den detaljerade analysen visar att relationen mellan brottslighet och gentrifiering varierar beroende på brotts- och gentrifieringstyp. Det visar även att våldsbrott i högre grad minskar, samtidigt som egendomsbrott verkar öka i fler gentrifierade områden än i icke-gentrifierade områden. Genom resultatet ser vi även att en större andel klassiskt gentrifierade områden upplever en ökning av egendomsbrott än våldsbrott. Vidare ser vi att supergentrifierade områden skiljer sig från de andra gentrifieringstyperna och ser i stället en minskning av egendomsbrott och en ökning av våldsbrott. Det föreligger alltså skillnader mellan vålds- och egendomsbrottens geografi i förhållande till gentrifieringstyp, vilket bekräftar våra teoretiska förväntningar om vikten av en differentiering mellan brotts- och gentrifieringstyp.

En sista slutsats som kan dras är att det tydligaste geometriska mönstret som kan utläsas är kilarna som går ut från stadskärnan likt Hoyts sektormodell. Vidare har brottsligheten spridit sig ut från stadskärnan. Vid analys av markanvändning i dessa finns det ingen gemensam nämnare och det ter sig nästintill slumpartat. Det finns därför med största sannolikhet fler variabler än gentrifiering och markanvändning som spelar in i brottens geografi. Våra resultat skiljer sig därmed delvis från tidigare studier där andra differentieringar och kontexter analyserats.

Avslutningsvis tillför studien empiri över hur olika typer av gentrifiering samverkar och relaterar till olika brottstyper i Malmö. För att dra generaliserande slutsatser krävs ytterligare studier i andra svenska städer och en förhoppning är att den här uppsatsen väcker intresse för vidare studier inom området och att ämnesfältet i den svenska kontexten då ytterligare kan breddas.

Käll- och litteraturförteckning

- Aalbers, M.B. (2019), Introduction To The Forum: From Third To Fifth-Wave Gentrification. *Journal of Economic and Human Geography* 110(1) 1-11. <https://doi.org/10.1111/tesg.12332>
- Aksoy, E. (2017). Geography of Crime and Its Relation to Location: The City of Balıkesir (Turkey). *IOP Conference Series. Materials Science and Engineering*, 245(7), <https://doi.org/10.1088/1757-899X/245/7/072012>
- Baeten, G., Westin, S., Pull, E., & Molina, I. (2017). Pressure and violence: Housing renovation and displacement in Sweden. *Environment and Planning. A*, 49(3), 631-651. <https://doi.org/10.1177/0308518X16676271>
- Barton, M. & Gruner, C. (2015). A Theoretical Explanation of the Influence of Gentrification on Neighborhood Crime. *Deviant Behavior*. 37(1), 1–17. <https://doi.org/10.1080/01639625.2014.983004>
- Barton, M. S., Valasik, M. A., Brault, E., & Tita, G. (2020). “Gentefication” in the barrio: Examining the relationship between gentrification and homicide in east los angeles. *Crime and Delinquency*, 66(13-14), 1888-1913. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/0011128719860835>
- Bergmann, L., & O'Sullivan, D. (2018). Reimagining GIScience for relational spaces. *The Canadian Geographer*, 62(1), 7-14. <https://doi.org/10.1111/cag.12405>
- Bogges, L., & Hipp, J. (2016). The Spatial Dimensions of Gentrification and the Consequences for Neighborhood Crime. *Justice Quarterly*, 33(4), 584-613. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/07418825.2014.943799>
- Bogges, L. N., Gill, L., & Branic, N. (2023). Moving Up or Moving Out? Examining Gentrification and the Spatial Displacement of Crime. *Crime & Delinquency*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00111287221150190>
- Brottsförebyggande rådet, BRÅ. (2023a). *Regionala variationer*. Hämtad 2023-04-20 från <https://bra.se/statistik/statistik-om-brottstyper/regionala-variationer.html>
- Brottsförebyggande rådet, BRÅ. (2023b). *Statistik, anmälda brott*. Hämtad 2023-05-16 från <https://bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html>
- Brown-Saracino, J. (2017). Explicating Divided Approaches to Gentrification and Growing Income Inequality. *Annual Review of Sociology*, 43(1), 515-539. <https://doi.org/10.1146/annurev-soc-060116-053427>
- Bryman, A., & Nilsson, B. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (3e uppl.). Liber
- Castree, N., Kitchin, R. & Rogers, A., (2013). *A Dictionary of human geography* (1a uppl.). <https://doi.org/10.1093/acref/9780199599868.001.0001>
- Ceccato, V. (2015). *Rural Crime and Community Safety* (1a uppl.). 93-118 Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203725689>

- Ceccato, V. (2020). Safety in the making: An assessment of urban planners' practices in municipalities in Sweden. I V. Ceccato & M. Nalla (red.) *Crime and Fear in Public Places: Towards safe, Inclusive and Sustainable Cities* (s. 401-416). London & New York: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780429352775>
- Clark, E. (2005). Gentrifieringens ordning och enkelhet. I Holgersson, H., & Thörn, C. (2014). *Gentrifiering* (1a uppl.).
- Clark, E. (1992). On gaps in gentrification theory. *Housing Studies*, 7(1), 16–26. doi: 10.1080/02673039208720720
- Cueva, R. (2014) *Gentrifiering i Lund - En fallstudie av gentrifieringsprocesser längs lokföraregatan* [Kandidatuppsats] Lund University Libraries <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=4588594&fileOid=4589195>
- Easton, S., Lees, L., Hubbard, P., & Tate, N. (2019). Measuring and mapping displacement: The problem of quantification in the battle against gentrification. *Urban Studies* (Edinburgh, Scotland), 57(2), 286-306. doi: 10.1177/0042098019851953
- ESRI (u.å.) How Emerging Hot Spot Analysis works Hämtad 2023-04-03 från <https://pro.arcgis.com/en/pro-app/latest/tool-reference/space-time-pattern-mining/learnmoreemerging.htm>).
- Franzén, S. (2012). *Gentrifiering I Göteborg - En Studie Av Fenomenet Gentrifiering I Sex Centralt Belägna Primärområden I Staden*. [Kandidatuppsats] Gothenburg university publications electronic archive. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/30582>
- Gill, L., Boggess, L. & Chamberlain, A. (2022). Neighborhood Fixer Uppers: Do Home Improvement Loans Influence Crime Across Race and over Time? *American Journal of Criminal Justice*. <https://doi.org/10.1007/s12103-022-09679-4>
- Glaeser, E., & Sacerdote, B. (1999). Why is There More Crime in Cities? *The Journal of Political Economy*, 107(S6), 225-258. <https://doi.org/10.1086/250109>
- Gutzon Larsen, T., Lund Hansen, A. (2014). Köpenhamn – varsam eller traumatisk gentrifiering? I Holgersson, H., & Thörn, C. (2014). *Gentrifiering* (1a uppl.).
- Harris, C., & Ullman, E. (1945). The Nature of Cities. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 242(1), 7-17. <https://doi.org/10.1177/00027162452420010>
- Hedin, K., Clark, E., Lundholm, E., & Malmberg, G. (2012). Neoliberalization of Housing in Sweden: Gentrification, Filtering, and Social Polarization. *Annals of the Association of American Geographers*, 102(2), 443-463. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1080/00045608.2011.620508>
- Holgersson, H., & Thörn, C. (2014). *Gentrifiering* (1a uppl.).
- Jahiu, L., & Cinnamon, J. (2022). Media coverage and territorial stigmatization: an analysis of crime news articles and crime statistics in Toronto. *GeoJournal*, 87(6), 4547-4564. <https://doi.org/10.1007/s10708-021-10511-5>

- Kirk, D., & Laub, J. (2010). Neighborhood Change and Crime in the Modern Metropolis. *Crime and Justice (Chicago, Ill.)*, 39(1), 441-502. <https://doi.org/10.1086/652788>
- Kreager, D., Lyons, C. & Hays, Z. (2014). Urban Revitalization and Seattle Crime, 1982–2000, *Social Problems* 58(4) 615–639, <https://doi.org/10.1525/sp.2011.58.4.615>
- Lees, L. (2014). Gentrifiering och social blandning. I Holgersson, H., & Thörn, C. (2014). *Gentrifiering* (1a uppl.).
- Lees, L. & Phillips, M. (2018) *Handbook of Gentrification Studies*. Cheltenham and Northampton: Edward Elgar Publishing. *International Journal of Urban and Regional Research*, 43(2), 393-394. <https://doi.org/10.4337/9781785361746>
- Lees, L., Slater, T., & Wyly, E. (2008). *Gentrification* (1a uppl.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203940877>
- MacDonald, J., & Stokes, R. (2020). Gentrification, Land Use, and Crime. *Annual Review of Criminology*, 3(1), 121-138. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1146/annurev-criminol-011419-041505>
- Nickerson, C. (2023) Concentric Zone Model By Ernest Burgess. Hämtad 2023-05-05 från <https://simplysociology.com/burgess-concentric-zone-model.html>
- Owusu, G., Frimpong, L.K., (2020). Crime Geography. In: Kobayashi, A. (red.) *International Encyclopedia of Human Geography*, (2a uppl.) 5–10. <https://dx.doi.org/10.1016/B978-0-08-102295-5.10248-3>
- Papachristos, A., Smith, C., Scherer, M., & Fugiero, M. (2011). More Coffee, Less Crime? The Relationship between Gentrification and Neighborhood Crime Rates in Chicago, 1991 to 2005. *City & Community*, 10(3), 215-240. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1111/j.1540-6040.2011.01371.x>
- Pohlman, E. (2022). Att sätta gentrifiering i en kontext i tre Stockholmsområden - En fallstudie om Bagarmossen, Aspudden och Midsommarkransen. [Masteruppsats]. Kungliga Tekniska Högskolan DiVA Portal <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1683683/FULLTEXT01.pdf>
- Polismyndigheten. (2022). *Statistisk gränspolisverksamhet*. Hämtad 2023-04-02 från <https://reserv-onprem.polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/granspolisen/statistik-granspolisverksamhet/>
- SCB. (2017). *Låginkomsttagare bor ofta i hyresrätt*. Hämtad 2023-05-10 från <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Laginkomsttagare-bor-ofta-i-hyresratt/>
- SCB. (2023). *Statistikdatabasen*. Hämtad 2023-05-05 från https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101C/BefArealTathetKon/table/tableViewLayout1/
- SCB. (u.å) *DeSo - Demografiska statistikområden*. Hämtad 2023-04-24 från <https://www.scb.se/hitta-statistik/regional-statistik-och-kartor/regionala-indelningar/deso---demografiska-statistikomraden/>

- Slater, T. (2014). Saknaden efter Marcuse – om gentrifiering och bortträngning. I Holgersson, H., & Thörn, C. (2014). *Gentrifiering* (1a uppl.).
- Smith, C. (2014). The Influence of Gentrification on Gang Homicides in Chicago Neighborhoods, 1994 to 2005. *Crime & Delinquency*, 60(4), 569–591. <https://doi-org.ezproxy.ub.gu.se/10.1177/0011128712446052>
- South, S., & Messner, S. (2000). Crime and Demography: Multiple Linkages, Reciprocal Relations. *Annual Review of Sociology*, 26(1), 83-106. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.26.1.83>
- Thörn, C., & Holgersson, H. (2016). Revisiting the urban frontier through the case of New Kvillebäcken, Gothenburg, City. *Analysis of Urban Change, Theory, Action* 20(5), 663-684, <https://doi.org/10.1080/13604813.2016.1224479>
- Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forsknings-etiska_principer_VR_2002.pdf
- Williams, K. (2015). *Transforming Communities and Crime?: An Examination of Gentrification and Crime in St. Louis City*. [Doktorsavhandling] Social Science Premium Collection. (1767331261; 201610306). <https://www.proquest.com/dissertations-theses/transforming-communities-crime-examination/docview/1767331261/se-2>
- Wo, J. (2019). Understanding the Differential Effects of Land Uses On Crime: An Examination Across Philadelphia Neighbourhoods. *British Journal of Criminology*, 59(6), 1432-1454. <https://doi.org/10.1093/bjc/azz019>

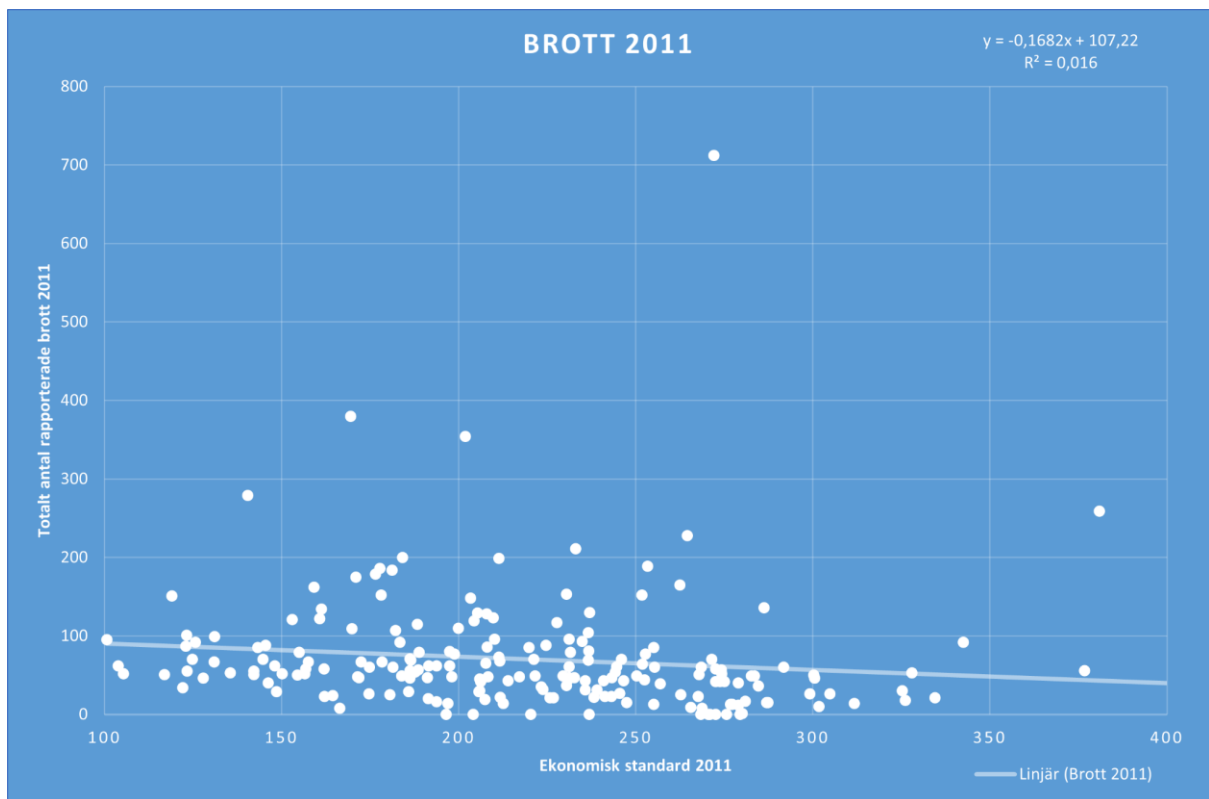
Bilagor

Bilaga 1. Tabell över kategorisering av brott inklusive tillhörande brottskoder.

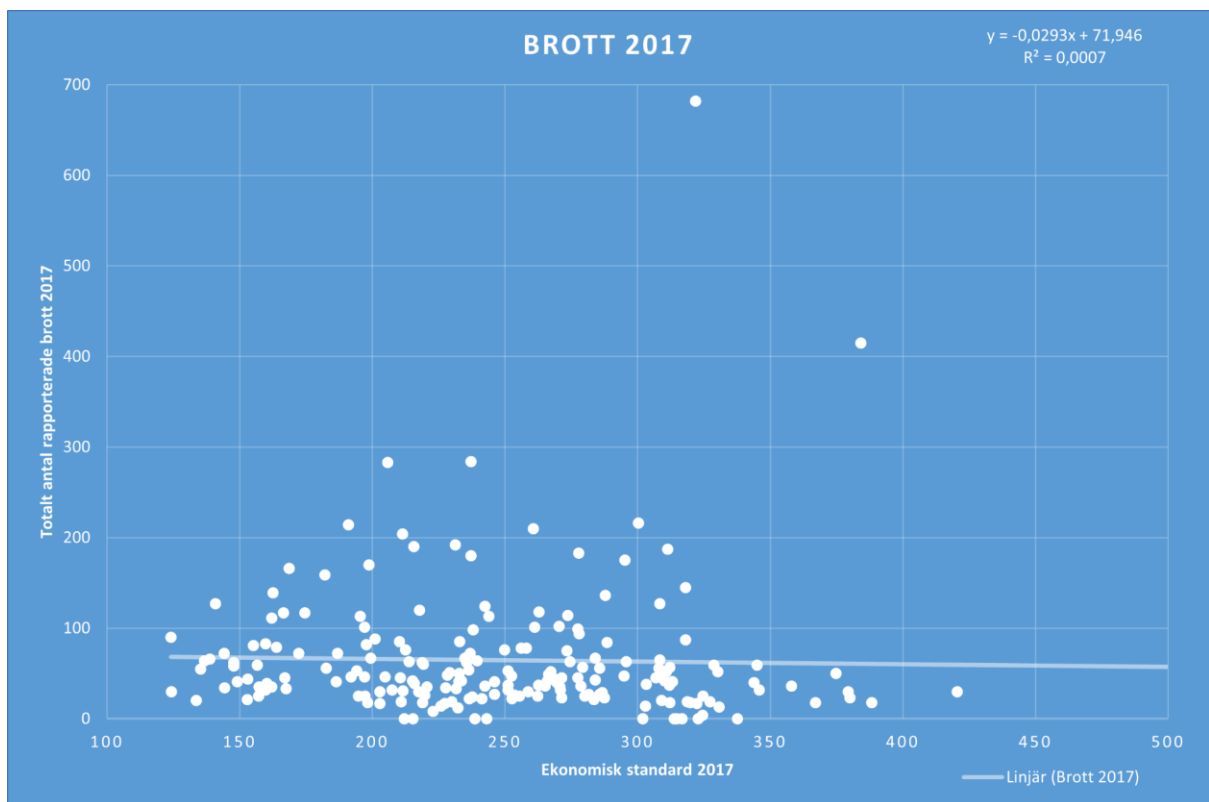
Våldsbrott	Brottskod(er)
Misshandel utomhus	0355 / 0356 / 0357 0358 / 0375 / 0376 0377 / 0378 / 9301 9302 / 9303 / 9304 9309 / 9310 / 9311 9312 / 9317 / 9318 9319 / 9320 / 9333 9335 / 9336 / 9342 9344
Personrån utomhus samt väskryckningar	9806 / 9808 / 9810 9812 / 9819 / 9820
Bränder (mordbrand)	1301
Egendomsbrott	
Bilinbrott	0840
Cykelstöld	0807
Skadegörelse genom klotter	1208 / 1209
Skadegörelse mot kommun	1205
Bränder (exklusive mordbrand)	1202 / 1302 / 7001

Bilaga 1. Tabell föreställande brott i klartext och tillhörande brottskod

Bilaga 2

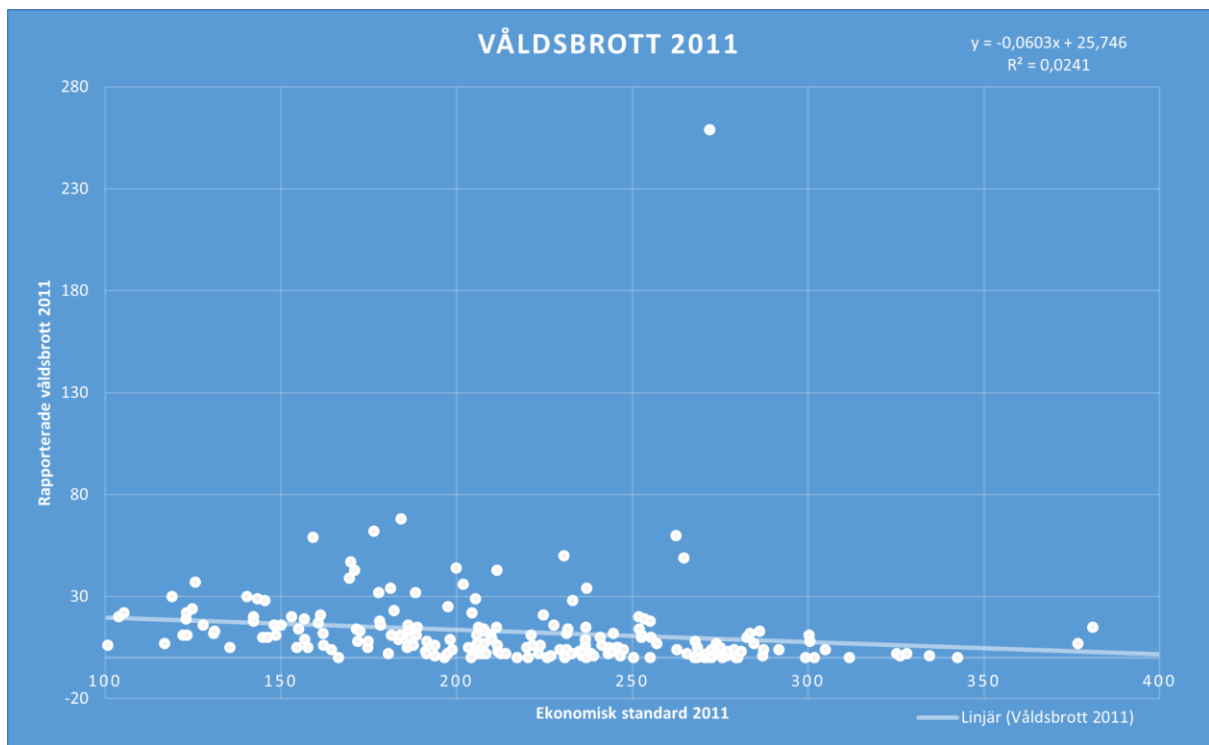

Bilaga 2a. Totalt antal rapporterade brott och medianinkomst 2011

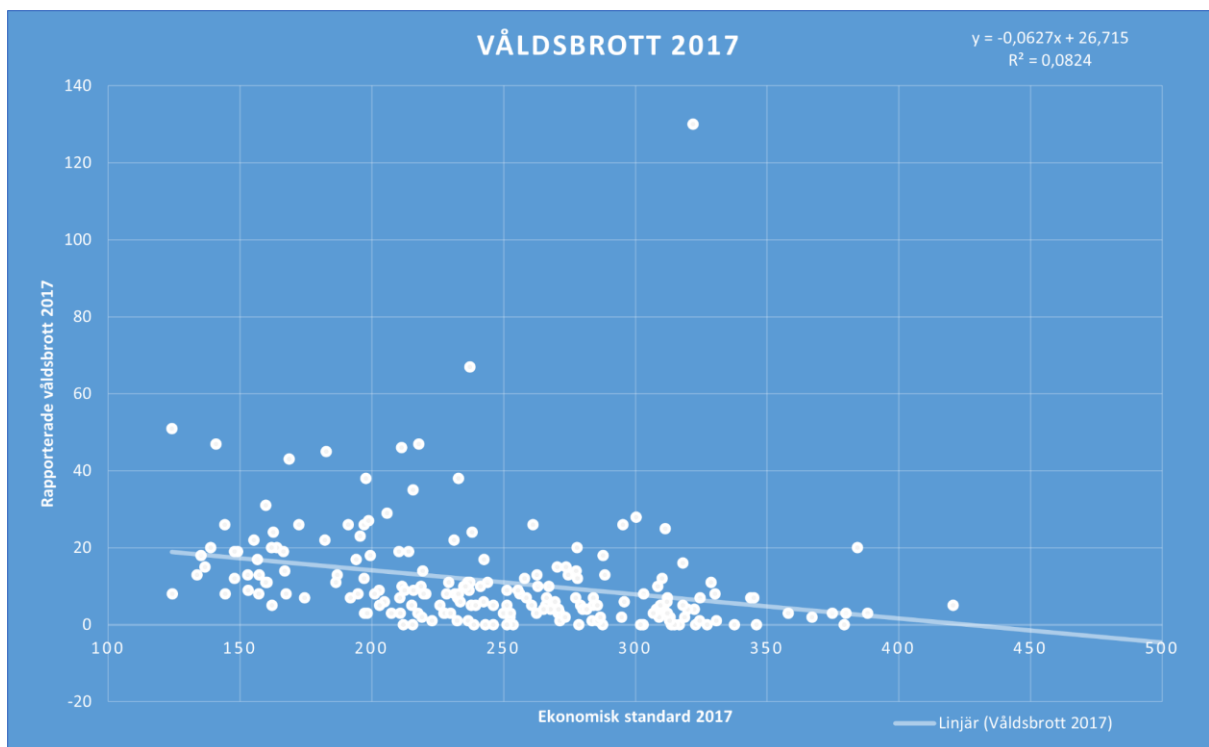

Bilaga 2b. Totalt antal rapporterade brott och medianinkomst 2017

Bilaga 3

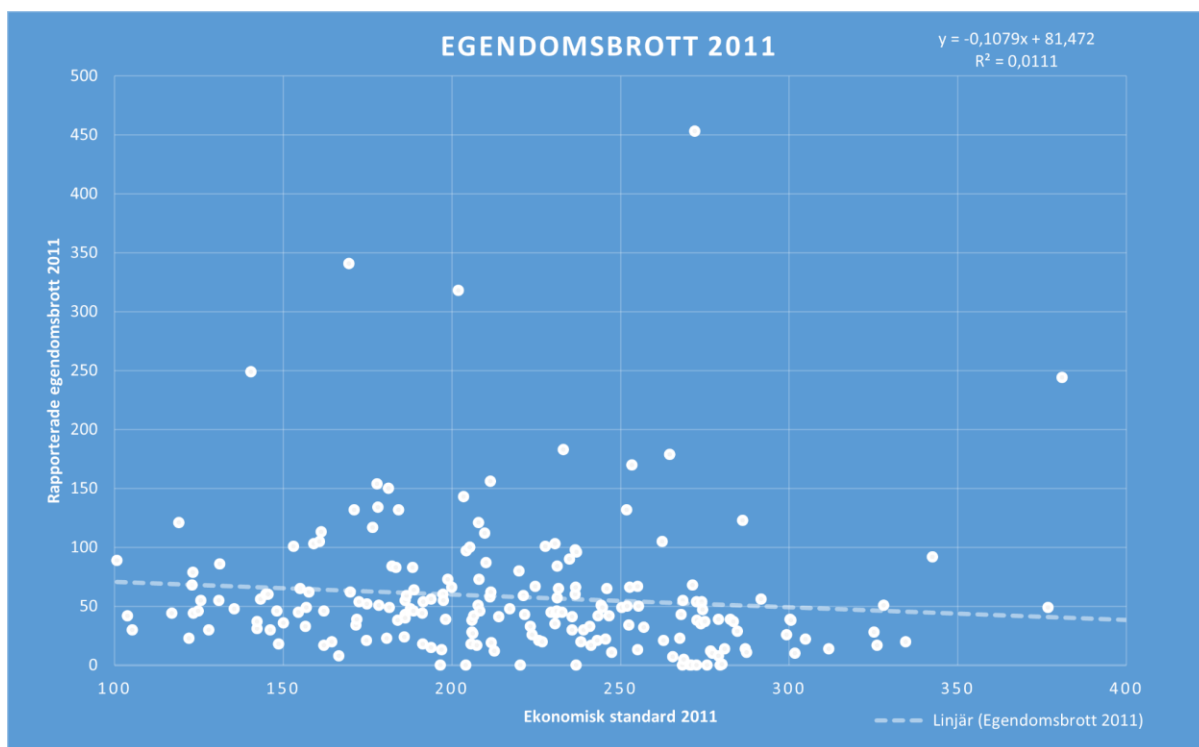

Bilaga 3a. Rapporterade våldsbrott och medianinkomst 2011

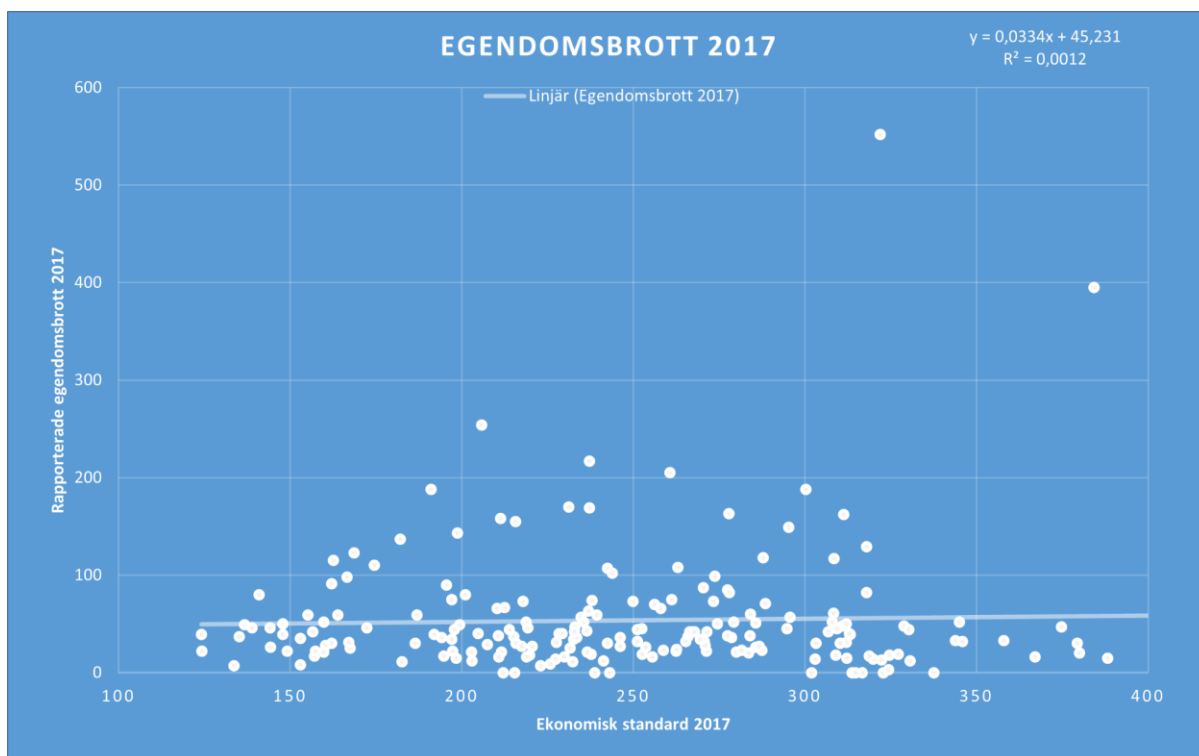

Bilaga 3b. Rapporterade våldsbrott och medianinkomst 2017

Bilaga 4

Bilaga 4a. Rapporterade egendomsbrott och medianinkomst 2011

Bilaga 4b. Rapporterade egendomsbrott och medianinkomst 2017